

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม
กรณีศึกษา ประชาชนในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลา

KNOWLEDGE OF AND ATTITUDE TOWARDS COMPREHENSIVE PLANS
CASE STUDY OF THE RESIDENTS IN SONGKHLA CITY PLANNED AREA

เลขหมู่ _____
เลขทะเบียน 19557
ก.ย. 2535
วัน, เดือน, ปี _____

วิทยานิพนธ์สำหรับปริญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

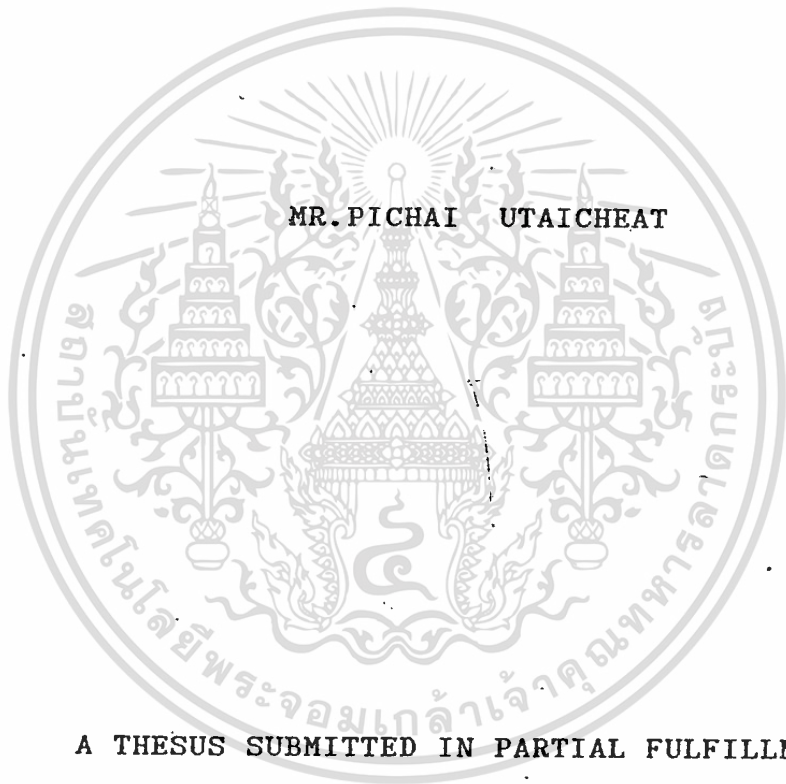
ปีการศึกษา 2535

ISBN 974 - 8158 - 30 - 6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KNOWLEDGE OF AND ATTITUDE TOWARDS COMPREHENSIVE PLANS
CASE STUDY OF THE RESIDENTS IN SONGKHLA CITY PLANNED AREA

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE
MASTER OF URBAN AND REGIONAL PLANNING IN URBAN AND
ENVIRONMENTAL PLANNING
GRADUATE SCHOOL
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1992

ISBN 974 - 8158 - 30 - 6

- หัวข้อวิทยานิพนธ์ : ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวม : กรณีศึกษาประชาชนในเขตผังเมืองรวม
เมืองสงขลา
- ชื่อนักศึกษา : นายพิชัย อุตัยเชษฐ์
- ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา : นันทนา ศิริประภาศิริ
- ระดับการศึกษา : การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
- ภาควิชา : สถาปัตยกรรม
- ปีการศึกษา : 2535

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้ 1. เพื่อศึกษาถึงข้อเท็จจริงว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมอย่างไร 2. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อผังเมืองรวม 3. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม และ 4. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ในการศึกษาคั้งนี้ ได้ทบทวนทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติพร้อมทั้งศึกษาถึงผลการศึกษาและวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา และเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานในการวิจัย ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 288 คน ซึ่งสุ่มตัวอย่างมาจากประชาชนในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ โดยใช้สถิติเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์คั้งนี้ การแจกแจงความถี่และหาค่าเฉลี่ย การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาเป็นดังต่อไปนี้

1. ประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมโดยรวมในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละมิติของความรู้ความเข้าใจพบว่า

1.1 ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านกฎหมายในระดับต่ำ

1.2 ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

1.3 ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับค่อนข้างสูง

2. ประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมที่ต่อ
ผังเมืองรวม เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละมิติของทัศนคติพบว่า

2.1 ประชาชนมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านวัตถุประสงค์

2.2 ประชาชนมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านเนื้อหาสาระ

2.3 ประชาชนมีทัศนคติระดับปานกลางเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการนำผังไปปฏิบัติ

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม พบว่าการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม อายุเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม รองลงมา และผลกระทบจากผังเมืองรวม การรับข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมรองลงมา ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมของประชาชน การรับข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญรองลงมาที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม

Thesis Title : Knowledge of and attitude towards
comprehensive plans.
Case study of the residents in Songkhla
City planned area.

Student : Mr.Pichai Utaicheat.

Thesis advisor : Nuntana Siraprapasiri.

Level of study : Master of urban and regional planning in
urban and environmental planning.

Department : Architecture.

Academic Year : 1992 .

ABSTRACT

This study has four main objectives. They are :

1. to find out about the level of knowledge people have on comprehensive plans ;
2. to find out about the people's attitude towards comprehensive plans ;
3. to identify the factors effecting the level of people's knowledge on comprehensive plans ; and
4. to identify the factors effecting the people's attitude towards comprehensive plans.

This study started out by reviewing theories on learning, on attitude formation and on attitude changing. A number of empirical studies were also reviewed. These gave basis for the formulation of the conceptual framework

of this study, and consequently, for the identification of the factors affecting the attitude of the residents in Songkhla City towards comprehensive plans. It is hoped that the findings of this study will be useful to the planning authorities in Songkhla City and other cities in Thailand.

of variables to be examined and the hypotheses to be tested. A questionnaire survey was conducted in March 1992 with a sample of 288 adult residents residing in Songkhla City planned area.

The collected data were compiled and analyzed using the Statistical Package for Social Sciences (SPSS/PC+). Frequencies, means and standard deviations of variables of interest were calculated to describe the sample's characteristics. Multiple Regression Analysis technique was used in testing the hypothesized relationships and determining the magnitude of the relationships between the dependent variables, namely, knowledge on comprehensive planning and attitude towards comprehensive planning and the independent variables in the analyses.

The findings are as follows :

1. The people have poor knowledge of the overall comprehensive plans. When broken down into different aspects of the knowledge of the comprehensive plans, it is found that

- 1.1 the people have little or no knowledge of the legal aspect of the comprehensive plans ;

- 1.2 the people have fair to poor knowledge of the land use regulation aspect of the comprehensive plan ;

- 1.3 the people have good knowledge of the people's right to participate in the comprehensive plans

2. The majority of the people have good attitude towards comprehensive plan as a whole. When broken down into different aspects of the comprehensive plans. it is found that

2.1 the people have good attitude towards the objectives of the comprehensive plan ;

2.2 the people have good attitude towards the content of the comprehensive plans ;

2.3 the people have fair attitude towards the implementation of the comprehensive plans.

3. Four factors are found to have statistically significant relationship with the level of knowledge on comprehensive plans. The most important one is education. Age is the second most important factor. Perceived effects of past comprehensive plans and amount of information received are also found to be significantly related to the level of knowledge a person has about comprehensive plans.

4. The attitude analysis finds that knowledge is the most influential factor effecting a person's attitude towards comprehensive plans. The only other factor found to be statistically significantly related to the attitude is the amount of information received.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ โดยการแนะนำจากคณาจารย์ภาควิชา-
สถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและ
สภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอาจารย์นันทนา ศิริประภาศิริ ที่ให้ความกรุณาแนะนำ
แก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านข้อมูล และคุณเฉลิมศรี
อุทัยเชษฐ์ ที่ดูแลครอบครัวด้วยความเรียบร้อย รวมทั้งเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่าง
สม่ำเสมอ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่และพี่ ๆ ที่ให้การสนับสนุน
และเป็นกำลังใจในการศึกษา ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลง
ด้วยดี

นายพิชัย อุทัยเชษฐ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	VI
สารบัญ.....	VII
สารบัญแผนภาพ.....	IX
สารบัญแผนที่.....	IX
สารบัญตาราง.....	IX
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	14
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
2. วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	17
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ	
ผังเมืองรวม.....	17
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม	
การทบทวนทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ.....	20
การทบทวนทฤษฎีทัศนคติ.....	28
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	40
สมมติฐานของการวิจัย.....	41

บทที่	หน้า
3. ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย	44
ประกาศรเป้าหมาย	44
การสุ่มตัวอย่าง	44
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	45
โครงสร้างและลักษณะแบบสอบถาม	48
การทดสอบแบบสอบถาม	52
การจัดการกับข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
4. สถานทั่วไปของพนักงานศึกษาและลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ...	55
สถานทั่วไปของพนักงานศึกษา	55
ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	58
5. ผลการวิจัย	65
6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	96
ก. แบบสอบถาม	96
ข. การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	108
ค. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา	113
ง. ตารางแจกแจงความถี่และร้อยละของคะแนนความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม	115

ประวัติผู้เขียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1. แสดงกรอบแนวความคิดในการศึกษา	40

สารบัญแผนที่

แผนที่ที่	หน้า
1. แสดงเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลา	15
2. จังหวัดสงขลา	56

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงรายชื่อผังเมืองรวมที่ประกาศกฎกระทรวง	7
2. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามกลุ่มอายุ	58
3. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับรายได้	59
4. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามกลุ่มอาชีพ	60
5. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามขนาดการ ถือครองที่ดิน	61
6. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับการศึกษา	62
7. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามประเภทชาวสาร	63
8. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามความรู้สึกต่อ ผังเมืองรวม	64
9. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับ ความรู้ความเข้าใจ	66
10. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับ ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย	67
11. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับ	

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับ ความรู้ความเข้าใจด้านการมีส่วนร่วม	69
13. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับทัศนคติ เกี่ยวกับผังเมืองรวม	70
14. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับทัศนคติ เกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านวัตถุประสงค์	71
15. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับทัศนคติ เกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านเนื้อหา	72
16. กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับทัศนคติ เกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการนำผังไปปฏิบัติ	73
17. แสดงค่าสถิติการวิเคราะห์หาค่าความเข้าใจ เกี่ยวกับผังเมืองรวม	76
18. แสดงค่าสถิติการวิเคราะห์หาค่าทัศนคติเกี่ยวกับ ผังเมืองรวม	79
19. สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม	84

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในระยะแรกของการพัฒนาประเทศ ที่มีการวางแผนอย่างแน่ชัดของประเทศไทยอันเป็นช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 - 3 นั้น รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการลงทุนในด้านการบูรณะและเสริมสร้างบริการขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจเป็นส่วนรวมอันได้แก่ระบบข่ายทางหลวง เขื่อนพลังน้ำเพื่อการชลประทาน พลังงานไฟฟ้า และการลงทุนด้านการบริการขั้นพื้นฐานทางสังคมอื่น ๆ ได้แก่ การศึกษาและการสาธารณสุข ซึ่งช่วยสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ โดยเฉลี่ยประมาณ ร้อยละ 7 ต่อปี ในช่วง พ.ศ. 2504 ถึง พ.ศ. 2514 (สศช., พ.ศ. 2520 : 4 - 5) จากแนวทางการพัฒนาที่เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และอัตราการขยายตัวของการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ส่วนรวมเป็นหลัก ทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้บริการขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยการผลิตสามารถใช้ประโยชน์จากบริการเหล่านี้ เพิ่มผลผลิตและรายได้ของตนมากกว่าผู้ที่อยู่ห่างไกล จากสาเหตุดังกล่าวทำให้มีการย้ายถิ่นออกจากชนบทสู่เมือง อัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของนครหลวง และเมืองใหญ่ ๆ ในส่วนภูมิภาคหลายแห่ง ได้ก่อให้เกิดปัญหาความแออัดและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เสื่อมโทรม การจัดการบริการสาธารณสุขปศุสัตว์ สาธารณูปการ และการพัฒนาที่อยู่อาศัย ไม่เพียงพอที่จะตอบสนองการเพิ่มของประชากรในนครหลวงและเขตเมืองใหญ่ ๆ ได้ ปัญหาเมืองโดยเฉพาะกรุงเทพมหานครได้มีความรุนแรงเป็นที่ตระหนักของรัฐ ตั้งแต่ปลายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 ดังนั้นในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524 จึงกำหนดนโยบายการพัฒนาาระบบเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2

1. กระจายความเจริญออกไปจากกรุงเทพมหานคร โดยการพัฒนาเมืองหลักขึ้นในส่วนภูมิภาคเพื่อสะกิดการอพยพของประชาชนเข้าสู่กรุงเทพมหานครและชลอการขยายตัวของกรุงเทพมหานครให้อยู่ในอัตราที่ต่ำลง

2. กำหนดขอบเขตของการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร ให้อยู่ในขนาดที่เหมาะสมเพื่อลดความแออัด และปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมในขณะนั้นให้ดีขึ้น

ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2529 ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาเมือง เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำของฐานะทางเศรษฐกิจระหว่างภาคและระหว่างพื้นที่ต่าง ๆ และการเติบโตของชุมชนระดับเมืองที่ขาดความสมดุลกันมากขึ้นเพื่อชลอการขยายตัวของกรุงเทพฯ และเพื่อกระจายความเจริญและกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ส่วนภูมิภาค แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ได้กำหนดพื้นที่พัฒนาตามแนวทางการพัฒนาระบบเมืองอันได้แก่ เมืองหลัก เมืองรอง และชุมชนชนบทในภูมิภาคต่าง ๆ และพื้นที่พัฒนาที่เรียกว่า "พื้นที่เฉพาะ 5 แห่ง" อันได้แก่

1. พื้นที่ 3 จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา จะได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งอุตสาหกรรม
2. พื้นที่เฉพาะในภาคตะวันออก
3. พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
4. พื้นที่ภาคเหนือตอนบน
5. พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2534 ยังคงกำหนดแผนพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะภายใต้นโยบาย การกระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาคต่อไป โดยมีเป้าหมายดังนี้

1. พัฒนากทม.และปริมณฑล ให้เป็นพื้นที่ เขตมหานคร โดยเชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระเบียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญในส่วนภูมิภาค ให้เป็นฐานเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละภาค ที่สามารถรองรับการกระจายกิจกรรมออกจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และรองรับการเคลื่อนย้ายประชากรจากชนบท

3. พัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก และเตรียมการพัฒนาพื้นที่ในบริเวณอื่น ๆ เช่น พื้นที่ภาคใต้ตอนบน และลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่

นอกเหนือจากแผนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเมือง และพื้นที่เฉพาะต่าง ๆ ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 เป็นต้นมา รัฐได้มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของเมืองโดยตรงที่สำคัญประการหนึ่งคือการวางผังเมือง โดยในช่วงปลายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง อันเป็นกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการผังเมือง พ.ศ. 2518 โดยความหมายของ "การผังเมือง" คือ การวางและจัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมือง หรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่ หรือแทนเมือง หรือส่วนของเมืองที่ได้รับคามเสียหาย เพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสัญลักษณ์ ความสะอาดสวยงาม ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ทรัพยากรสิน ความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพของประชาชน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อม เมื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศ ที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ (พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518 มาตรา 4)

ตามความใน พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518 ผังเมืองมีอยู่ 2 ชนิด คือ ผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ

"ผังเมืองรวม" หมายความว่า แผนผัง นโยบายและโครงการ รวม

เอกสารนี้เป็นทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรง
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รักษาเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์
ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุขปโภค บริการสาธารณะ
และสภาพแวดล้อมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

"ผังเมืองเฉพาะ" หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการ
เพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่ง หรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมืองและ
บริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

การวางและจัดทำผังเมืองที่ผ่านมานั้น ดำเนินการโดยสำนักผังเมือง
กระทรวงมหาดไทย โดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518
"เมื่อเห็นสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใด สำนักผังเมืองจะวาง
และจัดทำผังเมืองรวมของท้องที่นั้นขึ้น หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้นจะ
วางหรือจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่ของตนขึ้นก็ได้" (พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ.
2518 มาตรา 18)

การกำหนดพื้นที่เพื่อทำการวางผังเมืองรวมของสำนักผังเมือง ได้
กำหนดแผนงานโดยวางผังเมืองรวมในเมืองที่เป็นเทศบาลที่เป็นที่ตั้งตัวจังหวัด
ให้ครบทุกจังหวัดก่อน ซึ่งขอบเขตผังเมืองรวมจะครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาล
รวมทั้งพื้นที่ต่อเนื่องบางส่วนที่เป็นเขตชุมชนเมือง หรือที่คาดว่าจะเกิดชุมชนขึ้น
ในอนาคต (ข่าวสารสำนักผังเมือง. 2527 : 11)

วัตถุประสงค์ของการผังเมืองนั้นมีหลายประการอาจจะแตกต่างกันบ้าง
ตามลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนเมือง
แต่โดยส่วนรวมแล้ว จะครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม เพียงแต่
จะเน้นความสำคัญไปในด้านใดเท่านั้น Bollen ซึ่งเน้นในด้านกายภาพได้กำหนด
วัตถุประสงค์ของการวางผังเมืองไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองในด้านการใช้ประโยชน์ใน
ทรัพย์สิน การคมนาคมขนส่ง การสาธารณสุขปโภค การบริการด้านสาธารณะและ
สภาพแวดล้อม

2. เพื่อพัฒนาเมืองให้ดีขึ้นทางด้านสุขลักษณะ ความสะอาดสวยงาม

เอกสารนี้เป็นระเบียบความสวยงาม และความปลอดภัยของประชาชนโยชนด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจสังคมของเมืองให้ดีขึ้น
4. เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี
5. ดำรงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงามหรือคุณค่าทางธรรมชาติ (Bollen. 1965 : 278)

ในขณะที่กลุ่มที่เน้นความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น Herbert ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการผังเมืองไว้ดังนี้

1. เพื่อการเพิ่มรายได้ทั้งประชากรและเมือง
2. เพื่อวัตถุประสงค์การจ้างงาน
3. เพื่อปรับปรุงแบบแผนการบริโภคให้ดีขึ้น
4. เพื่อเพิ่มศักยภาพของคนให้สูงขึ้น
5. เพื่อปรับปรุงการบริหาร
6. เพื่อจุดมุ่งหมายทางการเมือง ให้มีการกระจายอำนาจทางการเมืองไปยังท้องถิ่น
7. เพื่อความสวยงาม

(Herbert. 1968 : 16 - 24)

จากวัตถุประสงค์ในการผังเมือง ไม่ว่าจะเห็นในด้านกายภาพหรือเศรษฐกิจและสังคม ก็ยังคงมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อชุมชนเมืองและประเทศชาติโดยส่วนรวม

ขั้นตอนในการวางผังเมืองของสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ตาม พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518 ต้องปฏิบัติดังนี้

1. แจ้งให้ท้องถิ่นทราบ
2. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวม
3. โฆษณาให้ประชาชนทราบ

4. จัดให้มีการประชุมไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง*
5. เสนอผังให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ
6. นำผังไปปิดประกาศเป็นเวลา 90 วัน เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียร้องขอแก้ไข
7. นำผังเสนอรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการออกกฎหมายต่อไป
(พ.ร.บ.การผังเมือง พ.ศ.2518 ม.18, ม.19, ม.20, ม.21, ม.22, ม.23, ม.24 และ ม.25)

การดำเนินงานวางผังเมืองโดยสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย เริ่มได้ประกาศบังคับใช้โดยออกเป็นกฎกระทรวงที่เมืองระยองเป็นแห่งแรก เมื่อ 29 ธันวาคม พ.ศ.2513 จนถึงปัจจุบัน (พฤษภาคม พ.ศ.2534) มีผังเมืองรวมที่ได้ประกาศใช้บังคับตามกฎหมายไปแล้ว 89 เมือง โดยแบ่งออกเป็นเมืองที่ผ่านการบังคับใช้ไปแล้ว 1 ครั้ง (ครบอายุตามกฎหมายครั้งละ 5 ปี) 9 เมือง และอยู่ในระหว่างการบังคับครั้งที่ 1 อีก 80 เมือง ดังต่อไปนี้

*มีการขอแก้ไขเพิ่มเติมโดยผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2535 เป็นจัดการประชุมไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 10 วันที่ 14

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่ 2535 รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1

ผังเมืองรวมที่ประกาศกฎกระทรวงใช้บังคับในราชกิจจานุเบกษา

เมือง-ชุมชนที่ประกาศบังคับใช้ครั้งที่ 1	เมือง-ชุมชนที่ประกาศบังคับใช้ครั้งที่ 2
<ol style="list-style-type: none">1. เมืองนครราชสีมา2. เมืองสุราษฎร์ธานี3. เมืองนครศรีธรรมราช4. เมืองสงขลา5. เมืองอุดรธานี6. เมืองมุกดาหาร7. เมืองอุบลราชธานี-วารินชำราบ8. เมืองสมุทรสงคราม9. เมืองยโสธร10. เมืองราชบุรี11. เมืองพระนครศรีอยุธยา12. เมืองนครศรีธรรมราช13. เมืองพัทลุง14. ชุมชนบ้านแพ (ระยอง)15. เมืองระยอง16. เมืองพังงา17. เมืองนครนายก18. เมืองปทุมธานี19. เมืองฉะเชิงเทรา	<ol style="list-style-type: none">1. เมืองระยอง2. เมืองพุกา (ชลบุรี)3. เมืองเชียงใหม่4. เมืองขอนแก่น5. เมืองหาดใหญ่ (สงขลา)6. เมืองลำปาง7. เมืองนครสวรรค์8. เมืองภูเก็ต9. ชุมชนอุตสาหกรรมหลักมาบตาพุด (ระยอง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เมือง-ชุมชนที่ประกาศบังคับใช้ครั้งที่ 1	เมือง-ชุมชนที่ประกาศบังคับใช้ครั้งที่ 2
20. เมืองเขื่องราช 21. เมืองมหาสารคาม 22. ชุมชนท่าเรือน้ำลึก (สงขลา) 23. ชุมชนอุตสาหกรรมและชุมชน แหลมฉบัง (ชลบุรี) 24. เมืองกระบี่ 25. เมืองพิษณุโลก 26. เมืองสมุทรสาคร 27. เมืองเพชรบุรี 28. เมืองปัตตานี 29. เมืองร้อยเอ็ด 30. เมืองสุรินทร์ 31. เมืองประจวบคีรีขันธ์ 32. เมืองพิจิตร 33. เมืองแพร่ 34. เมืองบุรีรัมย์ 35. เมืองสระบุรี 36. ชุมชนฉลอง-ราไวย์ (ภูเก็ต) 37. เมืองชัยภูมิ 38. เมืองตราด 39. ชุมชนไม้ขาว-สาคร (ภูเก็ต)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เมือง-ชุมชนที่ประกาศบังคับใช้ครั้งที่ 1	เมือง-ชุมชนที่ประกาศบังคับใช้ครั้งที่ 2
40. เมืองลำพูน 41. เมืองอุทัยธานี 42. เมืองสิงห์บุรี 43. เมืองปราจีนบุรี 44. เมืองนครปฐม 45. ชุมชนท่าเรือน้ำลึก-วิจิตร (ภูเก็ต) 46. เมืองหัวหิน (ประจวบคีรีขันธ์) 47. เมืองตาก 48. เมืองกำแพงเพชร 49. เมืองสุโขทัย 50. เมืองอุดรดิตถ์ 51. เมืองเบตง (ยะลา) 52. ชุมชนป่าตอง-กะรน (ภูเก็ต) 53. เมืองแม่ฮ่องสอน 54. เมืองยะลา 55. เมืองชัยนาท 56. เมืองหนองคาย 57. เมืองน่าน 58. เมืองชุมพร 59. เมืองสตูล 60. เมืองอ่างทอง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไปว่ากรณีใดที่เริ่ม ถึงขั้นเข้าที่จัดแปลไปขอ และถ้าว่างถึงถึงแล้วขอเอกสารทอด้งที่มีอากรไปงได้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เมือง-ชุมชนที่ประกาศบังคับใช้ครั้งที่ 1	เมือง-ชุมชนที่ประกาศบังคับใช้ครั้งที่ 2
61. เมืองตวัง 62. เมืองสุโขทัย (นราธิวาส) 63. ชุมชนเชิงทะเล-กมลา (ภูเก็ต) 64. เมืองกาฬสินธุ์ 65. เมืองสกลนคร 66. เมืองสะเดา (สงขลา) 67. เมืองสุพรรณบุรี 68. เมืองแม่สอด (ตาก) 69. เมืองชัยบุรี 70. เมืองบางคล้า (ฉะเชิงเทรา) 71. เมืองระนอง 72. เมืองเพชรบูรณ์ 73. เมืองชุมแสง (นครสวรรค์) 74. เมืองกระทู้แบน (สมุทรสาคร) 75. เมืองศรีสะเกษ 76. เมืองโนนสูง (นครราชสีมา) 77. เมืองนทบุรี 78. ชุมชนพิกุลทอง (นราธิวาส) 79. เมืองนครพนม 80. พิบูลมังสาหาร (อุบลราชธานี)	

แม้ว่าประเทศไทยได้มีการประกาศบังคับใช้ผังเมืองรวมในชุมชนเมืองต่าง ๆ เป็นจำนวนมากแล้ว แต่ก็ยังคงประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การผังเมือง ที่ผ่านมามีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคในการนำผังเมืองรวม ไปปฏิบัติจำนวนไม่มากนัก อาทิเช่น การศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2532 ของสุรีย์ บุญญาบุวงศ์ และ การศึกษาถึงปัญหาและกระบวนการตัดสินใจของผังเมืองกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2523 ของไพบูลย์ ช่างเรียน การศึกษาเหล่านี้พบว่าในด้านของการจัดทำ ผังเมืองรวม และในการนำเอาผังเมืองรวมไปสู่การปฏิบัติ มีปัญหาที่สำคัญสรุปได้ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการวางและจัดทำผังเมืองรวม

การจัดทำผังเมืองรวมจะต้องดำเนินการไปตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้ตามลำดับทุกขั้นตอน โดยไม่สามารถข้ามหรือตัดทอนได้ ทำให้ระยะเวลาที่ใช้ในการวางและจัดทำโดยเฉลี่ยแต่ละผังประมาณ 1 ปีครึ่ง ถึง 2 ปีกว่า จึงจะเสร็จสมบูรณ์ เพื่อประกาศใช้บังคับทำให้เป็นการยากที่จะจัดทำให้ทันกับความต้องการที่กำหนดไว้ในแผนต่าง ๆ และการขยายตัวของชุมชนเมืองต่าง ๆ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ในปัจจุบันภาระหน้าที่ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม เป็นของสำนักผังเมืองเพียงหน่วยงานเดียว ทั้ง ๆ ที่ตาม พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518 เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำเองได้ด้วย (ม. 18) ประกอบกับการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการผังเมือง ซึ่งยังถือว่าเป็นวิชาการที่ค่อนข้างใหม่สำหรับประเทศไทย (เฉลิม แก้วกั้งวาล. 2531 : 1, ไพบูลย์ ช่างเรียน. 2519 : 34)

2. ปัญหาด้านการควบคุมให้เป็นไปตามผัง

2.1 ในการควบคุมนั้น เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงในระดับท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นผู้ทำหน้าที่ในระดับปฏิบัติ ยังไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการควบคุมการใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ดินเพียงพอ ประกอบกับขั้นตอนในการควบคุมมีความยุ่งยากทางเทคนิคมากพอสมควร นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอีกหลายฉบับ ซึ่งมักจะมีปัญหาในการตีความเพื่อนำไปใช้ ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ทำให้การควบคุมการใช้ที่ดินไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2.2. ยังไม่มีบุคลากรที่จะทำหน้าที่ควบคุมและติดตามผลการใช้ที่ดินในเขตผังเมืองรวมโดยเฉพาะ หน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบันมีภาระงานประจำมากอยู่แล้ว และไม่มีบุคลากรเพียงพอที่จะทำหน้าที่โดยตรง นอกจากนี้แล้วบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ อาจต้องถูกโยกย้ายหน้าที่ไปตามวาระ ดังนั้น การดำเนินงานในด้านการควบคุมและติดตามผลจึงไม่มีความต่อเนื่อง (สุริย์ บุญปานวงศ์. 2532 : 75)

3. การพัฒนาให้ เป็นไปตามโครงการต่าง ๆ ในผังเมืองรวม

การพัฒนาเมืองให้เกิดประสิทธิภาพตามผังที่วางไว้ จำเป็นต้องมีงบประมาณสนับสนุนในด้านการดำเนินงานได้ทันที จึงจะทันกับการเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวของการใช้ที่ดินที่เกิดขึ้น แต่ในปัจจุบันการพัฒนาเมืองในเขตผังเมืองรวมขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน และแต่ละหน่วยงานก็มีงบประมาณในการดำเนินงานค่อนข้างจำกัด นอกจากนี้การวางแผนพัฒนาและการจัดสรรงบประมาณการพัฒนาเป็น เรื่องเฉพาะตามความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน ดังนั้นการดำเนินงานให้ เป็นไปตามโครงการต่าง ๆ ในผังเมืองรวมจึงไม่ปรากฏผลเป็นรูปธรรม และไม่มีความสอดคล้องกัน ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาน้อย ไม่ทันกับความต้องการของประชาชน

4. การมีส่วนร่วมของประชาชน

โดยหลักการของการวางแผนและจัดทำผังเมืองรมนั้น เป็น เรื่องที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในเกือบทุกขั้นตอน ดังนั้น ในขั้นตอนของการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมกฎหมายจึงได้กำหนดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบ แล้ว

เอกสารจัดการประชุมไม่น้อยกว่าสองครั้ง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน (ม.19) การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่จากการจัดการประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเมือง ในเขต
ผังเมืองรวมต่าง ๆ พบว่า มีประชาชนที่สนใจเข้ามารับฟังและแสดงข้อคิดเห็นเพียง
จำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรในเขตผังเมืองรวมแต่ละแห่ง จากการ
ศึกษาของสุรีย์ บุญधानุพงศ์ พบว่า ประชาชนในกลุ่มตัวอย่างเกือบร้อยละ 90
ไม่ทราบข่าวเกี่ยวกับการประกาศเชิญชวนให้ไปร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นต่อ
ผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ (สุรีย์ บุญधानุพงศ์. 2532 : 50) อาจเกิดจาก
เหตุ 2 ประการคือ ประชาชนขาดความสนใจต่อการติดตามข่าวเกี่ยวกับผังเมืองรวม
และอีกประการหนึ่งคือ หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการดำเนินงานวางผังเมืองรวม
ไม่สามารถสื่อสารเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง

เพื่อให้การวางผังเมืองรวมช่วยทำให้เมืองสามารถอำนวยความสะดวก
และให้ความสะดวกสบายแก่ประชาชนได้ตามวัตถุประสงค์ ประชาชนจึงเป็นผู้ที่จะ
ต้องเข้ามามีส่วนในการให้ข้อมูล และเสนอความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบของเมือง
ที่ตนอยู่อาศัย ยิ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอความ
ต้องการและให้ข้อมูลต่าง ๆ มากเท่าใด ผังเมืองที่จัดทำขึ้นก็จะมีคุณสมบัติมากขึ้น
เท่านั้น และมีผลในการบังคับใช้มากขึ้นตามไปด้วย (F. Stuart Chapin, 1965 :
30) การที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการวางและจัดทำผังเมืองรวมมากขึ้น และได้
ผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 2 ประการคือ ความรู้ความเข้าใจของประชาชน
เกี่ยวกับผังเมืองรวม ซึ่งรวมถึงความรู้ในเรื่องเนื้อหาและผลกระทบของผังเมืองรวม
และบทบาทของประชาชนในการจัดทำผังเมืองรวม และปัจจัยทางด้านทัศนคติของ
ประชาชนที่มีต่อผังเมืองรวม ซึ่งจะนำไปสู่การต่อต้านหรือให้ความร่วมมือในการให้
ข้อมูล ความคิดเห็น ในช่วงของการจัดทำผังเมืองรวม และความร่วมมือในการ
ปฏิบัติตามผังเมืองรวม เมื่อมีการประกาศใช้แล้ว

ในขณะที่การมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศไทยในขั้นตอนต่าง ๆ
ของการจัดทำผังเมืองรวมยังอยู่ในระดับที่ต่ำ จึงควรที่จะทำการศึกษาว่าประชาชนมี
ความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติอย่างไรต่อผังเมืองรวม รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อระดับ
ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชน ความรู้ที่ได้จากการศึกษานี้ น่าจะเป็น
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ในการหาแนวทางเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ และสร้างทัศนคติที่ดี ซึ่งจะมีส่วนทำให้การวางและจัดทำผังเมืองรวมได้รับความร่วมมือจากประชาชน และได้รับข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์ในการวางผังเมืองรวม

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องผังเมืองรวม

1.2.2 ศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อผังเมืองรวม

1.2.3 ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนต่อผังเมืองรวม

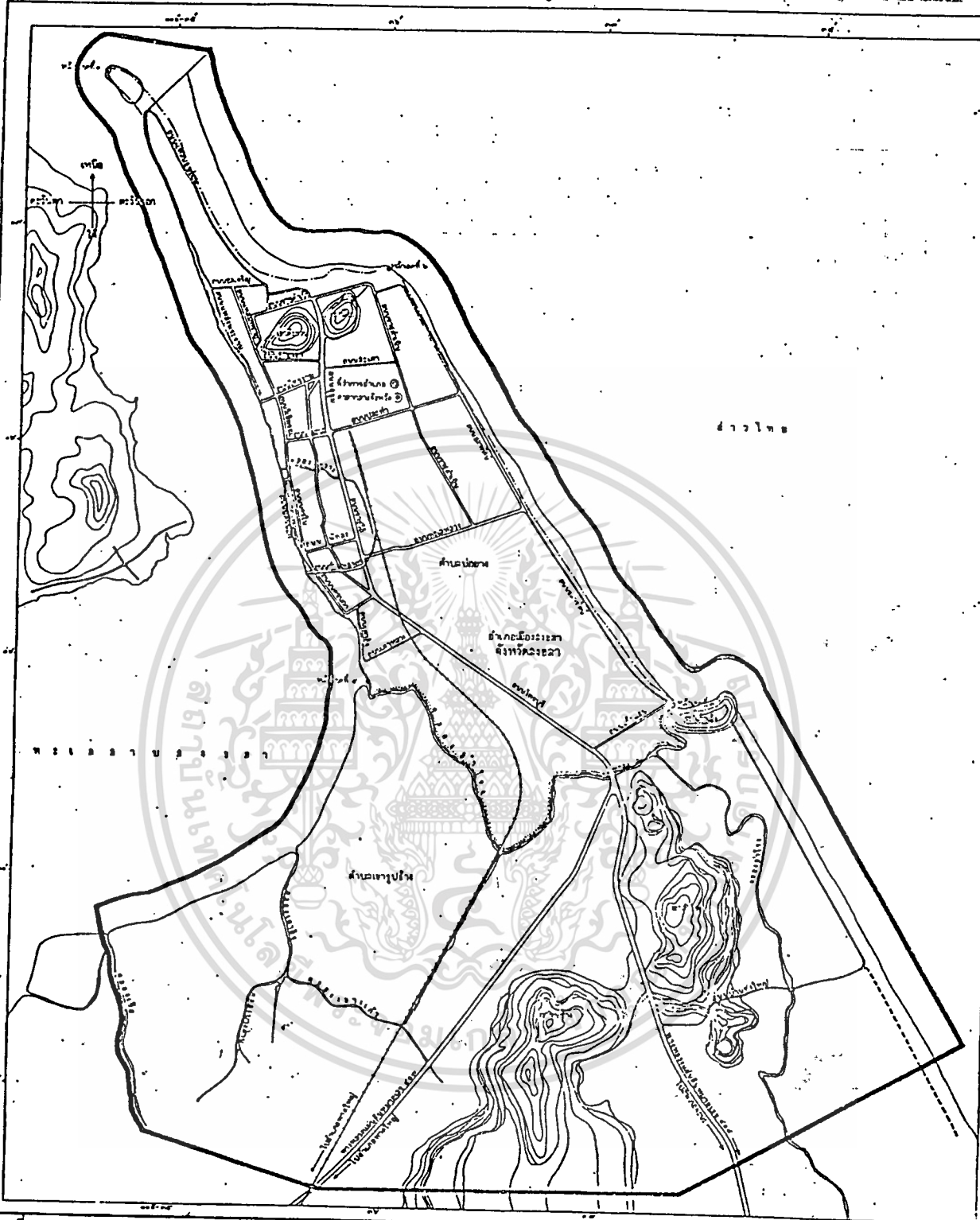
1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1.3.1 ขอบเขตของพื้นที่ โดยทำการศึกษาระยะพื้นที่ภายในเขตผังเมืองรวมสงขลาที่ประกาศเป็นกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 พ.ศ.2529 ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ (แผ่นที่ 1) มีพื้นที่ประมาณ 33 ตารางกิโลเมตร จะทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวมเมืองสงขลา โดยผังเมืองรวมเมืองสงขลาฉบับนี้ครบกำหนด 5 ปี ในวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ.2534*

*ได้มีการจัดทำผังเมืองรวมเมืองสงขลาฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 โดยมีการขยายเขตผังเมืองรวมเป็น 169.15 ตารางกิโลเมตร และอยู่ระหว่างการประกาศเป็นกฎกระทรวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านทิศ

สำนักวิชา
สำนักหอสมุด
สำนักวิทยบริการ

สำนักวิชา

เครื่องหมาย

	แนวเขตผังเมืองรวม		แม่น้ำ คลอง หนอง
	เขตตำบล		ภูเขา ดัน เวิน
	เขตเทศบาล		ศาลากลางจังหวัด
	ทางหลวง ถนน		ที่ว่าการอำเภอ
	การรถไฟ		
	ระบาย		

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

แผนที่ ผังเมืองรวมเมืองสงขลา

ที่มา: ราชกิจจานุเบกษา ฉบับที่ ๑๖ พ.ศ. ๒๕๒๘

1.3.2 ขอบเขตการศึกษาในเชิงเนื้อหา จะทำการศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงว่าประชาชนในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลาจะมีระดับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมอย่างไร โดยที่ในประเด็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมจะทำการศึกษาใน 3 มิติ ได้แก่ ด้านกฎหมายและข้อกำหนดผังเมืองรวม ด้านเนื้อหาของผังเมืองรวมและด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในผังเมืองรวม ในประเด็นทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม จะทำการศึกษาใน 3 มิติ ได้แก่ ด้านหลักการและประโยชน์ของผังเมืองรวม ด้านเนื้อหาและข้อกำหนดของผังเมืองรวม และในด้านการนำผังเมืองรวมไปปฏิบัติ

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1.4.1 ทำให้ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนในเรื่องผังเมืองรวม โดยอาศัยข้อมูลของประชาชนในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลาเป็นกรณีศึกษา

1.4.2 ผลการวิจัย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องผังเมืองรวมต่อไปได้

1.4.3 เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนต่อการผังเมือง และต่อผังเมืองรวมให้เป็นไปในทางที่ดี

1.4.4 เพิ่มพูนการวิจัยที่เกี่ยวกับผังเมืองรวมในด้านพฤติกรรมของประชาชนในเขตวางผังเมืองรวมต่อไป

1.4.5 เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจ ทำการวิจัยในเรื่องเกี่ยวข้องต่อไป

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าวชิราวุฒวิทยาลัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อผังเมืองรวม ผู้วิจัยได้แยกประเด็นในการทบทวนวรรณกรรมออกเป็น 4 ส่วน คือ ในส่วนแรกจะเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม ในส่วนที่สองเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อผังเมืองรวม ในส่วนที่สามเป็นการทบทวนทฤษฎีความรู้ความเข้าใจและผลงานวิจัยที่ศึกษาถึงปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจ ในส่วนที่สี่เป็นการทบทวนทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติและผลงานวิจัยที่ศึกษาถึงปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อทัศนคติในเรื่องผังเมืองรวม เพื่อเป็นประโยชน์ในการประมวลแนวความคิดและการตั้งสมมติฐานการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 การทบทวนวรรณกรรมในเรื่องระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

การศึกษาผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ปัญหาและกระบวนการตัดสินใจพบว่าประชากรส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่ามีการประกาศใช้ พ.ร.บ.ผังเมือง ปี 2518 แล้ว นอกจากนั้นประชาชนส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ยังมีความเข้าใจในเรื่องของปัญหาผังเมืองไขว้เขวจากข้อเท็จจริงคือ เข้าใจว่าปัญหาผังเมืองของกรุงเทพมหานครเกิดขึ้น เพราะการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดผังเมือง ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้วกรุงเทพมหานครยังไม่มีผังเมืองรวมบังคับใช้ (ไพบูลย์ ช่างเรียน. 2523 : 23 - 25)

ผลการวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานตามผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนไม่ได้มีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบังคับใช้ผังเมืองรวมเพิ่มขึ้นเลย (สุวิทย์ บุญญาพงษ์. 2532 : 44 - 46)

เอกสารนี้โดยอ้างถึงการศึกษาของนิตยสารประพุกชนิตสารัน ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่องเดียวกันไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไว้เมื่อปี พ.ศ. 2525 นอกจากนั้นแล้ว ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่ามีการประกาศใช้บังคับผังเมืองรวมหรือยัง (ร้อยละ 64.8 จากประชากรตัวอย่าง 1.234 คน) (เรียน)

ในประเด็นความเข้าใจในสาระสำคัญของผังเมืองนั้นประชาชนยังมีความเข้าใจที่ไม่สมบูรณ์กล่าวคือ ร้อยละ 36.13 เห็นว่าสาระสำคัญของผังเมืองคือ เรื่องการจัดย่านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 29.52 เห็นว่าผังเมืองเป็นเรื่องของการจัดเขตอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม ร้อยละ 21.06 เห็นว่าผังเมืองเป็นเรื่องของการใช้ที่ดิน และร้อยละ 10.98 เห็นว่าผังเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดสิทธิประโยชน์ของประชาชนในเรื่องการดำเนินชีวิตในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้วสาระสำคัญของข้อกำหนดผังเมืองรวมทั้งสำนักผังเมืองจัดทำขึ้น และได้ประกาศบังคับใช้แล้วนั้นมีสาระสำคัญครอบคลุมทุกด้านในข้างต้น และการประกาศบังคับใช้ผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนไม่เข้าใจถึงผลที่ตนจะได้รับจากการประกาศบังคับผังเมืองรวม คือ ประชาชนเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.7) ไม่ทราบเลยว่าการประกาศบังคับผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่จะมีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของตนเองอย่างไรบ้าง

ในประเด็นการมีส่วนร่วมพบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครยังขาดความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการรักษาสิทธิและหน้าที่ของตนเองเป็นส่วนใหญ่ นิยามได้จากกรออกพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และข้อกำหนดผังเมืองรวมของ Greater Bangkok Plan ปี 2503 ประชาชนส่วนใหญ่มิได้แสดงออกถึงการเรียกร้องหรือให้ข้อเสนอแนะในการพิจารณาร่างข้อกำหนดดังกล่าวทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้จากสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก ประชาชนเองขาดการมีส่วนร่วมพื้นฐานของการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ประการที่สอง ทางฝ่ายราชการมิได้คำนึงถึงประชาชนอย่างแท้จริง ในการที่จะให้ประชาชนได้รับทราบถึงความสำคัญของพระราชบัญญัติผังเมือง และข้อกำหนดผังเมืองรวมทั้งทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์ เป็นการขาดการประชาสัมพันธ์ของส่วนราชการที่รับผิดชอบงานด้านผังเมืองกับประชาชนโดยทั่วไป (ในบุญย์ ช่างเรียน 2529 : 72) ซึ่ง

สอดคล้องกับการศึกษาของสุวีรย์ บุญยานุพงศ์ ที่พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 88.8 ไม่ทราบข่าวการประกาศเชิญชวนประชาชนให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นต่อผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่

2.2 การทบทวนวรรณกรรมในเรื่องระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อผังเมืองรวม

จากการทบทวนวรรณกรรมงานศึกษาวิจัยที่ได้ทำขึ้นในประเทศไทย อาจแบ่งทัศนคติของประชาชนที่มีต่อผังเมืองรวมออกได้เป็น 3 มิติ (Dimension) คือ

2.2.1 ทัศนคติต่อผังเมืองรวมในด้านหลักการ วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของผังเมืองรวม

2.2.2 ทัศนคติต่อผังเมืองรวมในด้านเนื้อหาสาระ คุณภาพ ข้อกำหนดผังเมืองรวม

2.2.3 ทัศนคติต่อผังเมืองรวมในด้านการนำผังเมืองรวมไปปฏิบัติ

การศึกษาวิจัยในประเทศไทย ที่เกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อผังเมืองรวมมีจำนวนไม่มากนัก และส่วนใหญ่จะศึกษาเน้นทัศนคติในบางมิติเท่านั้น ดังเช่น การศึกษาผังเมืองกรุงเทพมหานครของไพบูลย์ ช่างเรียน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.41 เห็นว่าการมีข้อกำหนดผังเมืองแล้ว ประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับประโยชน์มากกว่า และร้อยละ 16.59 คิดว่าข้อกำหนดผังเมืองจะทำให้ประชาชนสูญเสียประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เขาวลัักษณ์ บุญภักดี เรื่องทัศนคติต่อนโยบายพื้นที่สีเขียวของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบัง ซึ่งพื้นที่สีเขียว (Green belt) เป็นนโยบายที่สำคัญส่วนหนึ่งของหลักการทางวิชาผังเมือง ซึ่งประเทศต่าง ๆ ได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ พบว่า ผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ต่อนโยบายพื้นที่สีเขียวมากกว่าผู้มีทัศนคติในเชิงลบต่อนโยบายพื้นที่สีเขียว และการศึกษาของสุวีรย์ บุญยานุพงศ์ พบว่า ประชาชนในเขตผังเมืองรวม ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น คือ ร้อยละ 62.6 รองลงมาคือ กลุ่มที่ไม่ทราบและไม่แน่ใจ คือ ร้อยละ 26.2 และกลุ่มที่คิดว่าจะไม่ทำให้ดีขึ้น คือ

ร้อยละ 1.2 (ไพบูลย์ ช่างเรียน. 2523 : 26 - 27, เขาวลัทธิ บุกักดี. 2527 และ สุรีย์ บุญนุพงษ์. 2530 : 67)

ส่วนประเด็นเกี่ยวกับเนื้อหาและคุณภาพจากการศึกษาของ ไพบูลย์ ช่างเรียน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าการจัดทำข้อกำหนดผังเมือง ทางราชการได้ข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาไม่เพียงพอ กล่าวคือ ประชาชน ร้อยละ 68.51 คิดว่าทางราชการได้ข้อมูลไม่เพียงพอ และประชาชน ร้อยละ 31.49 คิดว่าทางราชการได้ข้อมูลเพียงพอ (ไพบูลย์ ช่างเรียน. 2523 : 99)

สำหรับในประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการควบคุมและนำไปปฏิบัติให้ได้ผล ผลการวิจัยเรื่องบทบาทของบุคคลชั้นนำต่อการพัฒนาเมืองในภาคเหนือ พบว่า บุคคลชั้นนำมีทัศนคติต่อการวางผังเมืองชุมชนเมืองเชียงใหม่ ในทางที่ไม่เชื่อว่าจะสามารถนำมาปฏิบัติให้ได้ผล สาเหตุเนื่องจากประชาชนยังไม่เข้าใจ และเห็นความสำคัญของการวางผังเมือง การศึกษาของสุรีย์ บุญนุพงษ์ พบว่า ประชาชนในเขตผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เห็นว่าการควบคุมการใช้ที่ดินตามผังเมืองรวมจะควบคุมได้บ้างไม่ได้บ้าง (ร้อยละ 62.4) มีส่วนน้อยที่ให้ความเห็นว่าควบคุมได้แน่นอน (ร้อยละ 7.7) และเห็นว่าควบคุมไม่ได้ (ร้อยละ 2.1) (คณะทำงานวิจัย. 2530 : 66 และสุรีย์ บุญนุพงษ์. 2530 : 67)

2.3 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงเรื่องความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องผังเมืองรวม ซึ่งจัดเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง จึงศึกษาถึงทฤษฎีของการเรียนรู้บางทฤษฎี ที่เห็นว่าเป็นพื้นฐานในการอธิบายความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องผังเมืองรวม โดยมีทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ (Cognitive theories) และทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning theories) เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมของคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยจัดอยู่ในเรื่องพฤติกรรมศาสตร์ (Behavior Science) เป็นกระบวนการที่อยู่ภายในของบุคคล เป็นการรู้สึก การจำ การคิด และการตัดสินใจ

ฮิลการ์ด และโบเวอร์ (Hilgard and Bower. 1975) แบ่งทฤษฎีการเรียนรู้ออกเป็น 2 กลุ่มคือทฤษฎีการเชื่อมโยง (Associative theories) และทฤษฎีการรู้คิด (Cognitive theories) โดยมีคำอธิบายถึงทฤษฎีทั้งสองดังนี้

2.3.1 ทฤษฎีการเชื่อมโยง (Associative theories)

ทฤษฎีการเชื่อมโยงนี้เสนอโดย ธอร์นไดค์ (Thorndike's Connected theory) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ซึ่งได้ทดลองการเรียนรู้และสรุปออกมาเป็นกฎการเรียนรู้ 3 ประการ คือ

ก. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) เป็นกฎที่กล่าวถึงสภาพแวดล้อมของผู้เรียนทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทางร่างกายหมายถึงความพร้อมทางวุฒิภาวะ ทางด้านจิตใจหมายถึง ความพร้อมที่จะเกิดจากความพึงพอใจเป็นสำคัญ ถ้าเกิดความพอใจย่อมนำไปสู่การเรียนรู้ ถ้าเกิดความไม่พอใจจะทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้หรือทำให้การเรียนรู้หยุดชะงักไป

ข. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) จะทำให้การเรียนรู้อยู่ได้นานและคงทนถาวร โดยการฝึกหัดกระทำซ้ำบ่อย ๆ จากกฎนี้แบ่งออกเป็น 2 กฎย่อย คือ

- กฎแห่งการใช้ (Law of used) เมื่อเกิดความรู้หรือเรียนรู้แล้วมีการกระทำหรือทำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปใช้บ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร

- กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of disused) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้ แล้วไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้นั้นไม่คงทนถาวรหรือในที่สุดก็เกิดการลืม

ค. กฎแห่งผลที่ได้รับ (Law of affect) เมื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แล้วถ้าได้รับผลที่พึงพอใจ ผู้เรียนย่อมอยากเรียนต่อไป แต่ถ้าผลที่ได้รับไม่พึงพอใจ ผู้เรียนย่อมไม่อยากจะเรียนรู้ หรือเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายไม่อยากจะเรียนรู้ ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลล์ (Hull's systematic Behavior Theory)

ฮัลล์ (1884 - 1952) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันกล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการที่สลับซับซ้อน ดังนั้นแรงจูงใจถือว่าเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้และเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ได้ในเบื้องต้น แรงจูงใจมีผลต่อการสร้างความพร้อมในการเรียน และต่อไปก็มีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด

และยังได้อธิบายว่ายังมีองค์ประกอบที่จำเป็นต่อการเรียนรู้คือ

1. ความสามารถ (Capacity) กล่าวคือ แต่ละบุคคลมีความสามารถในการเรียนรู้ต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น เชื้อชาติ ปัญญา ความถนัด
2. การจูงใจ (Motivation) เป็นการช่วยให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้นโดยการสร้างแรงขับให้เกิดในตัวผู้เรียน
3. ความเข้าใจ (Understanding) การเรียนรู้โดยสร้างความเข้าใจในเรื่องที่เรียน เมื่อประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันก็สามารถจะทำความเข้าใจได้โดยอาศัยประสบการณ์เดิม
4. การลืม ฮัลล์ได้อธิบายการลืมในเรื่องของการไม่ได้นำไปใช้ (Law of disused) เมื่อเวลาผ่านไปผู้เรียนไม่ได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ จะเกิดการลืม

2.3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการรู้คิด (Cognitive theories)

เป็นทฤษฎีของกลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt's theory) เกิดจากกลุ่มนักจิตวิทยาชาวเยอรมันตั้งแต่ ค.ศ. 1912 โดยมีเวอร์เนอร์ (Wertheimer) โคห์เลอร์ (Kohler) คอฟฟกา (Koffka) และเลวิน (Lewin) โดยกลุ่มนี้มีแนวคิดว่าการเรียนรู้ เกิดจากการจัดประสบการณ์ทั้งหลายที่กระจัดกระจายให้มารวมกันเสียก่อน แล้วจึงพิจารณาส่วนย่อยและการเรียนรู้เกิดจาก 2 ลักษณะคือ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก. การรับรู้ (Perception) เป็นการรับรู้จากอวัยวะสัมผัสทั้ง 5 ส่วน คือ หู ตา จมูก ลิ้น ผิวหนัง การรับรู้ทางสายตาจะประมาณร้อยละ 75 ของการรับรู้ทั้งหมด

ข. การหยั่งเห็น (Insight) หมายถึง การเกิดความคิดขึ้นมาทันทีทันใดในขณะที่ประสบปัญหาโดยมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาตั้งแต่เริ่มแรกเป็นขั้นตอนจนสามารถแก้ปัญหาได้ เป็นการมองเห็นสภาพการณ์ในแนวทางใหม่ ๆ ขึ้นโดยเกิดจากความเข้าใจและความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ว่าได้ค้นพบแล้ว จากทฤษฎีความรู้ความเข้าใจพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของบุคคลมีดังต่อไปนี้

อายุกับความรู้ความเข้าใจ

ทฤษฎีการเชื่อมโยงของทรอนด์ไคค์ (Trondike's Connected Theory) สรุปถึงกฎการเรียนรู้ในเรื่องของความพร้อม (Law of Readiness) ว่าความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจจะนำไปสู่การเรียนรู้โดยความพร้อมทางร่างกาย หมายถึง ความพร้อมทางวุฒิภาวะ (Maturity) เป็นการเจริญเติบโตของบุคคลโดยธรรมชาติทางร่างกาย สติ ปัญญา อารมณ์และสังคม (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2534 : 31)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลล์ (Hull's Systematic Behavior Theory) อธิบายว่าองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งต่อการเรียนรู้ คือ ความเข้าใจ (Understanding) การเรียนรู้โดยสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน เมื่อประสบปัญหาที่คล้ายคลึงก็สามารถทำความเข้าใจได้ ทั้งนี้จึงนับได้ว่าประสบการณ์เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความรู้ความเข้าใจ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่ผ่านมา

จากทฤษฎีที่กล่าวไปแล้ว ตัวแปรอายุเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของบุคคลในเรื่องผังเมืองรวม เนื่องจากตัวแปรอายุเป็นตัวแทน (Proxy) ของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
1. ความพร้อมทางวุฒิภาวะของแต่ละบุคคล
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ประสบการณ์คือ ระยะเวลาและโอกาสที่จะสัมพันธ์และเกี่ยวกับ
เรื่องของผังเมืองรวม

ดังนั้น จึงน่าจะกล่าวได้ว่าผู้ที่มีอายุมากกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจใน
เรื่องของผังเมืองรวมดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

การศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ฮิลการ์ด และโบเวอร์ (Hilgard and Bower. 1975) ได้สรุป
การเรียนรู้จากทฤษฎีการรู้คิดประการหนึ่งว่า การจัดหน่วยการเรียนรู้จากสิ่งที้ง่าย
ไปหาสิ่งยาก จากสิ่งที่ไม่มีความหมายไปสู่สิ่งมีความหมาย ทำให้ผู้เรียนสามารถ
เข้าใจปัญหาการเรียนรู้ได้ดี เช่นเดียวกับกับระบบการศึกษา ที่จะทำให้ประชาชนที่
ได้รับการศึกษามีความสามารถที่จะมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้เพิ่มมากขึ้น
เป็นลำดับ โดยมีการจัดหน่วยการศึกษาจากสิ่งที้ง่ายไปหายากและยังมีการให้ผู้รับ
การศึกษาได้มีโอกาสฝึกหัดหรือทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ในสิ่งที่ได้เรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ
ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์ดไคค์ (Thorndike) ประการหนึ่งคือกฎแห่งการฝึกหัด
(Law of exercise) คือ การกระทำหรือทำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้บ่อย ๆ จะทำให้
การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร

ความรู้และความเข้าใจในเรื่องผังเมืองรวมนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการ
เรียนรู้ในระบบการศึกษา อันได้แก่ ความรู้ทางสังคม สิ่งแวดล้อม จนถึงกวีศึกษา
เรื่องผังเมืองโดยตรง ซึ่งในประเด็นนี้ผู้มีการศึกษาสูงย่อมมีความรู้ความเข้าใจ
ในเรื่องผังเมืองรวมมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า และอีกส่วนหนึ่งมาจากการ
เรียนรู้นอกระบบการศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปทางสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ
ซึ่งในประเด็นนี้ผู้ที่มึระดับความสามารถที่จะรับรู้และเรียนรู้สูง ย่อมจะมีความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมได้สูงกว่า ซึ่งความรู้ความสามารถที่จะรับรู้และ
เรียนรู้ในส่วนนี้มาจากการได้ผ่านการศึกษาดังกล่าวมาแล้วในข้างต้น ดังนั้น

ปัจจัยทางด้านการศึกษาก็จัด เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของบุคคลต่าง ๆ
มีการศึกษาจำนวนมากที่ยืนยันแนวความคิดที่ว่า การศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวก

เอกสารเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมนุญ อาทิ เช่น ใช้กวีศึกษาของคำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถนอม มากะจันทร์ สรุปว่า การศึกษาช่วยให้บุคคลปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม หรือเอาชนะอำนาจจากสิ่งแวดล้อมได้ (ถนอม มากะจันทร์. 2514 : 42) และบุคคลที่มีการศึกษาสูง ย่อมเป็นผู้ที่มีโอกาสรู้ถึงความ เป็นไปของชุมชนอื่นได้ มากกว่าผู้ที่ต้องการศึกษา (ไพบูลย์ ช่างเรียน. 2514 : 8) ทั้งสามารถใช้ วิจารณ์เปรียบเทียบความแตกต่างของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่กับท้องถิ่นอื่นได้ดีกว่า นอกจากนี้บุคคลที่มีการศึกษาย่อมมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมี เหตุผลและถูกต้องมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า (เวทย์ ชโนปัจจัย. 2517)

อาชีพกับความรูู้ความเข้าใจ

ทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลล์ (Hull's Systematic Behavior Theory) กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการที่สลับซับซ้อน ดังนั้นแรงจูงใจถือว่าเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้และเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้

เนื่องจากแต่ละบุคคลต้องมีการประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ให้กับครอบครัวและในชุมชนแต่ละแห่งมีการประกอบอาชีพที่แตกต่างกันหลายอาชีพ ผังเมืองรวมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชนโดยตรง จึงมีความเกี่ยวข้องกับทุกอาชีพ แต่ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการ จะเป็นผู้ที่ได้ทราบเรื่องราวการที่จะจัดทำผังเมืองรวมก่อน เนื่องจากขั้นตอนในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ส่วนใหญ่ข้าราชการจะเป็นผู้ประสานงาน ดังนั้น จึงเกิดแรงจูงใจในการต้องการทราบเรื่องราวของผังเมืองรวมว่าตนเองจะได้รับผลกระทบอย่างไรบ้างจากผังเมืองรวม

ดังนั้น ผู้ที่มีอาชีพรับราชการจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมดีกว่าผู้ประกอบอาชีพอื่น

รายได้กับความรูู้ความเข้าใจ

ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงย่อมมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนและเมือง ทั้งยังมีบทบาทในการตัดสินใจ นโยบายของสังคม (Dhiravegin. 1975 : 83) นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผังเมืองรวมสูงกว่า ทั้งนี้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีทรัพย์สินและที่ดิน และผังเมืองรวมเป็นนโยบายที่สำคัญในการพัฒนาชุมชน โดยการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในชุมชน จึงมีผลกระทบต่อบุคคลที่มีทรัพย์สินและที่ดิน ดังนั้น ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงย่อมจะต้องมีความสนใจ หรือมีแรงจูงใจในการหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม เนื่องจากความรู้ความเข้าใจจะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ตรงกับแนวคิดในเรื่องกฎแห่งผลที่รับ (Law of Affect) ของธอร์นไคด์ ที่ว่า เมื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แล้วว่า ถ้าได้รับผลที่พึงพอใจ ผู้เรียนย่อมอยากจะทำเรียนรู้ต่อไป

ดังนั้น จึงเป็นที่คาดว่าผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมได้ดีกว่าผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า ซึ่งในการวิจัยนี้ใช้รายได้เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นตัวบ่งชี้สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญ

ขนาดการถือครองที่ดินกับความรู้ความเข้าใจ

ทฤษฎีของธอร์นไคด์ (Trondike. 1814 - 1949) เกี่ยวกับผลที่ได้รับ (Law of Affect) ดังกล่าวมาแล้วในทฤษฎีการเชื่อมโยง ส่วนทอลแมน (Tolman ตามอ้างในปรีชาพร. 2534) เห็นว่า การเสริมแรงแม้เป็นไปในทางหักห้ามหรือทางที่ไม่น่านิยมนั้น ก็จะมีการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ เช่นเดียวกับสิ่งที่เป็นไปในทางสนับสนุน

จากทฤษฎีข้างต้นเป็นพื้นฐานของการพิจารณาเห็นว่า ขนาดการถือครองที่ดินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม เนื่องจากคนที่มีย่านการถือครองที่ดินมากเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบมาก ทั้งในด้านการได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ จึงย่อมพยายามหาความรู้และติดตามความเคลื่อนไหว นโยบายต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดมาซึ่งท้องถิ่นมากกว่าผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินน้อย

ดังนั้นจึงคาดว่าผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินจำนวนมากจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมดีกว่าผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินน้อยกว่า

การรับข่าวสารกับความรับรู้ความเข้าใจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการรู้คิด (Cognitive theories) ของกลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt's theory) ได้สรุปว่าการเรียนรู้เกิดจาก 2 ประการ โดยประการหนึ่งเกี่ยวข้องกับ การรับข่าวสารคือ การรับรู้ (Perception) ซึ่งเป็นการรับรู้จากอวัยวะสัมผัสทั้ง 5 ส่วน คือ หู ตา จมูก ลิ้น ผิวหนัง ซึ่งการรับรู้ทางสายตาจะประมาณร้อยละ 75 ของการรับรู้ทั้งหมด การมีโอกาสรับรู้มาก ๆ ย่อมนำไปสู่ความเข้าใจหรือการรู้คิดในระดับที่สูงขึ้น จึงเป็นทฤษฎีที่สนับสนุนแนวความคิดที่ว่า การได้รับข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญต่อความรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

การประชาสัมพันธ์ให้ข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะแสดงผลงาน และเผยแพร่ผลงานให้กว้างขวางออกไป การประชาสัมพันธ์จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายและประชาชนทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชนได้รับรู้เรื่องราว ข่าวสารอื่นจะทำให้เกิดความร่วมมือและความเข้าใจอันดีต่อกัน (วิรัช วิรัชชนิภาวรรณ. 2532 : 88) ในปัจจุบันการจัดทำผังเมืองรวมแต่ละแห่งนั้น ตามกฎหมายได้กำหนดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบโดยทางวิทยุกระจายเสียง ซึ่งสามารถรับฟังได้ในท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น และหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวันซึ่งมีจำหน่ายในท้องที่นั้น (พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518)

จากการศึกษาวิจัยปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานตามผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ พบว่าสิ่งที่ทำให้ทราบข่าวเกี่ยวกับการประกาศบังคับใช้ผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ คือ ทราบจากวิทยุ รองลงมาคือ ดูหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น (สุรีย์ บุญญาณพงศ์. 2532 : 47)

อย่างไรก็ตาม ตัวแปรการรับข่าวสารที่มีผลต่อความรับรู้ความเข้าใจในเรื่องผังเมืองรวมนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับประเภทของสื่อแล้ว น่าจะขึ้นอยู่กับความถี่ในการรับข่าวสารอีกด้วย การศึกษารั้งนี้จึงวัดระดับการรับข่าวสารใน 2 มิติ คือ ประเภทของสื่อและความถี่ในการรับข่าวสาร

ผลกระทบจากผังเมืองรวมครั้งที่ 1 กับความรู้ความเข้าใจ

ทฤษฎีของทรอนด์ไค์ (Trondike. 1914 - 1949) สรุปกฎแห่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องสำคัญกับตัวแปรนี้ประการหนึ่งคือ กฎแห่งผลที่ได้รับ (Law of Affect) ว่าถ้ามีการเรียนรู้แล้ว ถ้าผลที่ได้รับเป็นที่พึงพอใจ ผู้เรียนย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าผลที่ได้รับไม่พึงพอใจผู้เรียนย่อมไม่ยากเรียนรู้หรือเกิดความเบื่อหน่าย ส่วนทอลแมน (Tolman ตามอ้างในปรีชาพร . 2534) มีความเห็นเกี่ยวกับแรงผลักดันที่ทำให้เกิดการอยากเรียนรู้ว่า การเสริมแรงแม้เป็นไปในทางหักห้ามหรือทางที่ไม่น่านิยมนั้น ก็จะมีการเรียนรู้เกิดขึ้นได้เช่นเดียวกับสิ่งที่ เป็นไปในทางสนับสนุน

จากทฤษฎีข้างต้น จะเห็นว่าผังเมืองรวมที่ประกาศใช้บังคับครั้งที่ 1 ในชุมชนเมืองสงขลานั้น จะกระทบกับประชาชนทุกคนที่อาศัยอยู่ภายในเขตผังเมืองรวมบังคับใช้ ซึ่งผลกระทบที่สำคัญจะได้แก่ การกำหนดประเภทของการใช้ประโยชน์ที่ดินและการกำหนดโครงการระบบโครงข่ายคมนาคม อาทิ เช่น การกำหนดถนนสายใหม่ หรือการขยายเขตทางของถนนให้มีขนาดกว้างขึ้นจากถนนเดิม ผลจากข้อกำหนดในผังเมืองรวมทำให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนทั้งในทางบวกและในทางลบ ในกรณีที่ประชาชนได้รับผลกระทบในทางบวกจะทำให้ความต้องการที่จะทราบถึงรายละเอียดในผังเมืองรวมมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกัน ในกรณีที่ได้รับผลกระทบในทางลบก็จะทำให้ประชาชนต้องการทราบถึงขั้นตอนและรายละเอียดเพิ่มขึ้น เพื่อการที่จะขอแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงต่อไปได้หรือไม่

2.4 การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทัศนคติหรือเจตคติ

ทัศนคติ (Attitude) เป็นเรื่องของความชอบไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเกิดขึ้นเมื่อมีการรับรู้หรือประเมินผู้คน เมื่อรับรู้เหตุการณ์ในสิ่งคมก็จะเกิดอารมณ์ ความรู้สึกบางอย่างควบคู่กับการรับรู้ นั้น จะมีผลต่อความคิด ปฏิกริยาในใจของเรา ดังนั้นทัศนคติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จึงเป็นทั้งพฤติกรรมที่อาจสังเกตได้ หรือพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกต
เห็นได้โดยง่าย แต่มีความโน้มเอียงที่จะเป็นพฤติกรรมภายในมากกว่า

เทอร์สโตน อธิบายว่า ทักษะคิดเป็นระดับของความมากน้อยของความ
รู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสามารถบอกความรู้สึกของความ
เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย (Thurstone. 1928)

อัลพอร์ท ให้ความหมายว่า ทักษะคิดเป็นสภาวะความพร้อมทางด้านจิตใจ
ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะ เป็นแรงที่กำหนดทิศทางของ
ปฏิกิริยาของบุคคลที่จะมีต่อบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง (Allport.
1960)

เบลกินและสกายเดล ให้ความหมายของทักษะคิดว่าเป็นแนวโน้มที่
บุคคลจะตอบสนองในทางที่เป็นความพอใจ ไม่พอใจต่อผู้คน เหตุการณ์สิ่งของต่าง ๆ
อย่างสม่ำเสมอและคงที่ (Belkin and Skydell. 1929)

เนื่องจากฝั่งเมืองรวมเป็นสิ่งที่เพิ่งจะมีการประกาศบังคับใช้ใน
ประเทศไทยจึงถือว่าเป็นสิ่งที่ค่อนข้างใหม่สำหรับประชาชน ดังนั้น การศึกษา
เกี่ยวกับทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะบ่งชี้ว่าทักษะคิดต่อสิ่งใหม่
สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยมีการผ่านกระบวนการทางจิตวิทยา โดย Schramm
กล่าวว่าการยอมรับนวัตกรรม (Acceptance of an Innovation)
เป็นกระบวนการทางจิตวิทยา (Psychological Process) อย่างหนึ่งที่บุคคล
จะต้องผ่าน คือ

1. การรับข่าวสาร ในขั้นนี้บุคคลเพียงรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับสิ่ง
ประดิษฐ์เป็นครั้งแรก โดยยังไม่ถูกชักจูงใจ
2. เกิดความสนใจถึงขั้นลงมือหาข่าวสารข้อมูลและรู้รายละเอียด
เกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์มากขึ้น
3. การชั่งใจโดยการเปรียบเทียบผลได้ผลเสียที่จะได้รับจาก
สิ่งประดิษฐ์
4. ชื่นทดลองใช้ เพื่อเป็นการทดลองดูว่าสิ่งประดิษฐ์นั้นจะได้ใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่วางไว้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่ควรนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ขั้วยอมรับ เป็นขั้นที่บุคคลตัดสินใจยอมรับสิ่งประติษฐานั้นและใน
ระยะต่อไป นอกจากนั้นในระหว่างขั้นตอนดังกล่าวบุคคลอาจเลิกใช้หรือไม่ยอมรับ
สิ่งประติษฐานั้นในระยะต่อมา หรือในระหว่างขั้นตอนใดก็ได้ (Schramm. 1965 :
P146 - 147)

2.4.1 ทฤษฎีการเกิดและการเปลี่ยนทัศนคติ

ทัศนคติสามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีการเรียนรู้ 2 กลุ่มใหญ่คือ
ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยความสัมพันธ์ เชื่อมโยงและทฤษฎีการเรียนรู้ความเข้าใจ

ทัศนคติที่อธิบายด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ ด้วยความสัมพันธ์
เชื่อมโยง โดยนักจิตวิทยา กลุ่มนี้มีแนวคิดที่ว่า ทัศนคตินั้นเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้และมี
การเปลี่ยนแปลงได้เหมือนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขณะที่มีการเรียนรู้ ก็เกิด
ความรู้สึกหรืออารมณ์ต่อสิ่งนั้นไปด้วย บุคคลจะมีทิศทางและระดับความรุนแรงของ
ทัศนคติอย่างใดนั้นขึ้นอยู่กับสาเหตุ 4 ประการคือ

1. การเสริมแรง เป็นทัศนคติที่เกิดขึ้นจากการเสริมแรงทั้ง
ทางบวกและทางลบ
2. การวางเงื่อนไข คือ เมื่อมีทัศนคติที่ติดต่อย่างหนึ่งแล้ว
และสัมพันธ์กับอีกสิ่งหนึ่ง ทำให้มีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งไปในทางเดียวกัน
3. การเลียนแบบ เกิดจากการที่บุคคลรับรู้ทัศนคติที่คนอื่น
มีอยู่แล้ว รับมาเป็นของตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์โดยตรง
4. การเชื่อมโยง การเกิดทัศนคติทางเชื่อมโยง เป็นผล
จากบุคคลผู้เป็นเจ้าของทัศนคติ มีการเชื่อมโยงลักษณะบางอย่างเข้าด้วยกันตาม
ความคิด ความเข้าใจของตน ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงไปในทางเดียวกัน

2.4.2 ทัศนคติที่อธิบายด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ความเข้าใจ

1. ทฤษฎีความขัดแย้งด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive
Dissonance Theory) อธิบายว่า องค์ประกอบของทัศนคติ คือ ความรู้

ความเข้าใจ ซึ่งได้แก่ความคิดเห็นของข้อเท็จจริงที่แต่ละคนได้รับ บางครั้งนับว่า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ความเข้าใจมีลักษณะที่ขัดแย้งกัน ทำให้เกิดความไม่เข้าใจและไม่สบายใจ จึงปรับความคิดความเชื่อให้สอดคล้องกันเป็นการเปลี่ยนทัศนคติ (Festinger. 1957)

2. ทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างความรู้สึกหรืออารมณ์ กับ ความรู้ความเข้าใจ (Affective Cognitive Consistency) อธิบายว่า ทัศนคติจะไม่เปลี่ยนถ้ายังมีความสอดคล้องกันระหว่างความรู้สึกหรืออารมณ์ กับ ความรู้ความเข้าใจ แต่ถ้าองค์ประกอบทั้งสองเกิดขัดแย้งกัน ก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ไปในทางทิศเดียวกัน (Rosenberg. 1956)

3. ทฤษฎีความสมดุลย์ (Balance Theory) มีแนวคิดที่ว่า แต่ละคนในสังคมจะมีพฤติกรรมและความเป็นไปในทางที่สอดคล้องกันกับทัศนคติของคนส่วนใหญ่ในสังคม เมื่อแต่ละบุคคลเกิดทัศนคติที่ไม่สอดคล้อง บุคคลก็จะหาทางออกในการเปลี่ยนทัศนคติให้เข้าสู่สภาวะสมดุลย์ (Heider. 1958)

4. ทฤษฎีความลงรอยเดียวกัน (Congruity Theory) มีแนวคิดว่าการเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลจะเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ลักษณะที่เราประเมินผู้คนที่เกี่ยวข้องและทัศนคติเดิมของบุคคลเมื่อเกิดความไม่ลงรอยของทัศนคติบุคคลจะปรับทัศนคติให้ลงรอยกับสถานการณ์มากขึ้น (Osgood and Tannenbaum. 1955)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่มีต่อการเกิดและการเปลี่ยนทัศนคติ (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2534 : 225) ได้แก่

1. แหล่งข่าวสารรวมถึงผู้ให้ข่าวสาร
2. ผู้รับข่าวสาร
3. ข่าวสารหรือสื่อที่ใช้ ถ้าทำได้บ่อยและให้ความรู้สึกตรงกับผู้รับ ทำให้ผู้รับเปลี่ยนทัศนคติได้ง่ายขึ้น
4. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทำให้มีการเลียนแบบอาศัยทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการเกิดและการเปลี่ยนทัศนคติ ได้มีการศึกษาถึงตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อระดับและทิศทางของทัศนคติที่บุคคลจะมีต่อการฝังเมืองและฝังเมืองรวมถึงต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อายุกับทัศนคติ

อัลพอร์ท ให้ความหมายสภาวะของความพร้อมทางด้านจิตใจ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมอันนี้จะเป็นแรงกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่จะมีต่อบุคคล สิ่งของและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ทัศนคติจึงก่อรูปขึ้นซึ่งตรงกับคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของทัศนคติคือ เกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัวบุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดทัศนคติ และแม้ว่าประสบการณ์ที่เหมือนกัน อาจมีทัศนคติที่แตกต่างกันได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สติปัญญา อายุ เป็นต้น (Allport. 1960, ปริญญา วังศ์อนุตรโรจน์. 2534 : 211 - 212) ดังนั้น อายุนับเป็นปัจจัยที่ทำให้มีผลต่อทัศนคติของบุคคล จากการศึกษาและงานวิจัยในกรณีทัศนคติต่อการผังเมืองพบว่า อายุมีผลกับทัศนคติในเชิงลบ ได้แก่ การวิจัยผังเมืองกรุงเทพมหานคร : ปัญหาและกระบวนการตัดสินใจ จากการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนว่าเห็นดีด้วยหรือไม่ถ้ารัฐบาลสามารถให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติผังเมือง จากการแบ่งกลุ่มอายุ พบว่า ประชาชนกลุ่มอายุสูงกว่าจะมีความคิดเห็นในทางลบมากกว่ากลุ่มผู้มีอายุน้อยกว่า. (ไพบูลย์ ช่างเขียน. 2523 : 37) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องความรู้ทัศนคติต่อนโยบายสีเขียวของผู้ที่อาศัยในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2527 พบว่า ผู้ที่มีอายุ 34 ปี และต่ำกว่ามีทัศนคติที่ต่อนโยบายสีเขียวมากกว่าผู้มีอายุมาก (เขาวลักษณะ บุญภักดี. 2527 : 128) ซึ่งทั้งในสองกรณีพบว่าผู้มีอายุสูงจะมีทัศนคติในเชิงลบต่อการผังเมืองและผังเมืองรวม จึงน่าจะกล่าวได้ว่าผู้มีอายุน้อย จะมีทัศนคติที่ต่อนโยบายผังเมืองรวมสูงกว่าผู้มีอายุมากกว่า

การศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติแบ่งเป็น 5 ชนิด 1 ใน 5 ชนิดนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ ทัศนคติทางปัญญา. (Intellectual Attitude) เป็นทัศนคติที่ประกอบด้วยความคิดและความรู้เป็นแกน บุคคลอาจมีทัศนคติต่อบางสิ่งบางอย่างโดยอาศัยการ

เอกสารศึกษาความรู้จนเกิดความเข้าใจและมีความสัมพันธ์กับจิตใจนำไปคือปรออาร์มณี และถ้าไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้สึกร่วมจนเกิดความซาบซึ้งเห็นดีเห็นงาม (เปรียพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2534 : 209) ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของบุคคลที่อยู่อาศัยในที่ต่าง ๆ เพราะการศึกษาช่วยให้บุคคลปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้และบุคคลที่มีการศึกษาสูงย่อมเป็นผู้มีโอกาสรู้ถึงความ เป็นไปของชุมชนอื่นได้มากกว่าผู้ที่โดยการศึกษา ทั้งสามารถใช้วิจารณ์เปรียบเทียบความแตกต่างของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่กับท้องถิ่นอื่นได้ดีกว่า นอกจากนั้นบุคคลที่มีการศึกษาสูงย่อมมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีเหตุผลและถูกต้องมากกว่าผู้มีการศึกษาต่ำ (ไพบุลย์ ช่างเรียน. 2514 : 8 และ เวทย์ ธโนปัจจัย. 2517) จึงน่าจะกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าน่าจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าโดยเฉพาะในมิติที่เกี่ยวกับหลักการและประโยชน์ของผังเมืองรวม เนื่องจากผังเมืองรวมเป็นมาตรการในการพัฒนาชุมชนให้มีความเป็นอยู่และมีสภาพแวดล้อมที่ดีนับเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ถ้าควบคุมตัวแปรอื่น ได้แก่ รายได้ ขนาดการถือครองที่ดิน อาชีพ ฯลฯ ก็จะสามารถช่วยแยกให้เหลือเฉพาะผลการศึกษา ซึ่งน่าจะเป็นในเชิงบวกตามทฤษฎี อย่างไรก็ตามผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้เกี่ยวกับผังเมืองรวมสูงกว่าและยังรู้ถึงปัญหาอุปสรรคได้มากกว่าด้วย จึงอาจจะมีทัศนคติในเชิงลบต่อผังเมืองรวมในมิติที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพและมาตรฐานของผังเมืองรวมและอาจจะมีทัศนคติในเชิงลบต่อการนำผังเมืองรวมไปปฏิบัติให้ได้ผลดังที่ได้พบ

จากผลการศึกษาทบทวนของผู้เฝ้าต่อการพัฒนาในภาคเหนือของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือที่พบว่า ข้าราชการเป็นกลุ่มบุคคลชั้นนำที่มีระดับการศึกษาสูง มีทัศนคติต่อการใช้ที่ดินและการผังเมืองว่า การจัดวางผังเมืองเป็นไปอย่างล่าช้าไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังคิดว่านำผังเมืองรวมมาปฏิบัติให้ได้ผลตามเป้าหมายได้ยาก (คณะทำงานวิจัย. 2530 : 66)

อาชีพและทัศนคติ

ทฤษฎีที่อธิบายทัศนคติว่าจะเกี่ยวข้องกับอาชีพคือ ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยความ

ความเชื่อมั่น เชื่อมโยง ซึ่งทฤษฎีกลุ่มนี้พูดถึงการเสริมแรงว่า การเสริมแรงเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่แจ้งให้ทราบถึงการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนคติที่เกิดจากการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ เช่น ถ้าได้รับการเสริมแรงทางบวกจะทำให้มีทัศนคติที่ดี หรือได้รับการเสริมแรงในทางลบจะทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดี

ดังนั้น อาชีพจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติต่อผังเมืองรวม เนื่องจากอาชีพเป็นการปฏิบัติงานเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว ถ้าข้อบังคับผังเมืองรวมเป็นอุปสรรคหรือทำให้เสียประโยชน์ต่ออาชีพ ก็น่าที่จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผังเมืองรวมเช่นกัน เห็นได้จากกรณีที่หมู่บ้านจัดสรรได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยรุกล้ำพื้นที่ชานเมือง และฉวยโอกาสจากการที่ไม่ได้มีการวางผังโครงการแน่นอนจากรัฐ ในการกำหนดการใช้ที่ดินเอาไว้ ซึ่งถ้ามีการวางแผนการใช้ที่ดินและกำหนดโครงการต่าง ๆ ที่แน่นอนแล้ว จะทำให้ผู้มีอาชีพการทำธุรกิจที่เกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินหรือก่อสร้าง ไม่สามารถดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ เช่นเดิม ทำให้เป็นอุปสรรคต่ออาชีพที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยขอตั้งข้อสังเกตว่าผังเมืองรวมนั้นจะมีผลกระทบต่ออาชีพทุกอาชีพ เพียงแต่จะกระทบต่ออาชีพใดในแง่ได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์

การศึกษาผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร : ปัญหาและกระบวนการตัดสินใจของ ไพบูลย์ ช่างเขียน โดยการถามความคิดเห็นของประชาชนในกรณีรัฐบาลสามารถบังคับให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติผังเมือง จากการแบ่งกลุ่มอาชีพเป็น 4 อาชีพ คือ ข้าราชการ พ่อค้านักธุรกิจ รับจ้างและชาวนา ไม่มีอาชีพ (นักศึกษา) พบว่า อาชีพข้าราชการมีความเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือ รับจ้าง ชาวนา ไม่มีอาชีพ (นักศึกษา) และพ่อค้าและนักธุรกิจ ตามลำดับ (ไพบูลย์ ช่างเขียน. 2523 : 36)

รายได้กับทัศนคติ

รายได้น่าจะเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทัศนคติของบุคคล เนื่องจากรายได้เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่กำหนดสถานภาพของบุคคลในการทำให้บุคคลมีฐานะทางสังคม และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคม (คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยา -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้วงบเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อื่นใด
มานุษยวิทยา. 2527 : 192, 195) นอกจากนี้ผู้มีรายได้สูงกว่าย่อมมีโอกาสไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่จะซื้อหาสิ่งอำนวยความสะดวกสบายได้มากกว่าผู้มีรายได้น้อยกว่า และมีโอกาสที่ดีในการเลือกที่อยู่อาศัยในบริเวณที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีกว่า และผู้มีฐานะทางสังคมมักจะมีบทบาทในการตัดสินใจ นโยบายของสังคมไม่ทางตรงก็ทางอ้อม (Dhiravegin. 1975 : 83) ดังนั้น บุคคลที่มีความร่ำรวยและมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายของสังคม จึงเท่ากับว่าบุคคลกลุ่มนี้มีบทบาทในการปกครองสังคมหรือชุมชนนั่นเอง นักรัฐศาสตร์มีความเชื่อและพยายามชี้ให้เห็นว่าทุกชุมชนไม่ว่าเล็กหรือใหญ่จะถูกครอบงำ และปกครองโดยบุคคลชั้นนำ นักรัฐศาสตร์ยังชี้ต่อไปว่าบุคคลชั้นนำกลุ่มนี้จะรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น มีผลประโยชน์ร่วมกันมีอุดมการณ์ร่วมกันและรวมตัวกันเป็นชั้นชั้นปกครอง จากเหตุผลดังกล่าวบุคคล กลุ่มนี้จะมีอำนาจและอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นอย่างมาก (ระดม วงษ์น้อย. 2527 : 8) ผังเมืองรวมเป็นนโยบายที่สำคัญในการพัฒนาชุมชน และสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับชุมชนและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ในประเด็นนี้ น่าจะอธิบายได้ว่าผู้มีรายได้น้อยจะมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมมากกว่าผู้มีรายได้น้อย

อย่างไรก็ตาม ในอีกประเด็นหนึ่งผังเมืองรวมเป็นเรื่องของการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อความเป็นระเบียบและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม แต่อาจไปกระทบต่อประโยชน์ส่วนตัวของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีทรัพย์สินและที่ดินจำนวนมาก ก็จะทำให้ประชาชนในกลุ่มนี้มีทัศนคติในทางลบต่อผังเมืองรวมได้

ดังนั้นการศึกษานี้จะหาคำตอบได้ว่าในประเด็นใดจะมีน้ำหนักมากกว่ากันโดยจะดูทิศทางของความสัมพันธ์ที่จะปรากฏ

ขนาดการถือครองที่ดินกับทัศนคติ

ปัจจัยด้านขนาดการถือครองที่ดินนับได้ว่า มีผลต่อทัศนคติของบุคคลต่อผังเมืองรวมโดยตรง เนื่องจากการมีที่ดินและมีที่ดินเป็นจำนวนมาก เป็นเครื่องแสดงถึงฐานะ เกียรติ และอำนาจของบุคคลในสังคม (ประดิษฐ์ มัชฌิมา.

เอกสารนี้ 2522 : 77) ไว้ว่า คนที่มีขนาดถือครองที่ดินมากน่าที่จะเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เคลื่อนไหวและนโยบายต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดมายังท้องถิ่นมากกว่าผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินน้อยกว่า เพราะเป็นผู้จะได้รับผลกระทบโดยตรงสูงกว่า เพราะนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งของผังเมืองรวม คือ การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำให้มีผลกระทบต่อผู้เป็นเจ้าของที่ดิน และโดยเฉพาะผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินจำนวนมาก ๆ มักมีความต้องการให้ที่ดินของตนเองมีราคาและสามารถพัฒนาที่ดินโดยอิสระมากกว่าจะต้องถูกจำกัดสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

จากผลการศึกษาความรู้และทัศนคติต่อนโยบายพื้นที่สีเขียวของผู้ที่อยู่อาศัยในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2527 พบว่า ขนาดการถือครองที่ดินมีผลในเชิงลบกับทัศนคติต่อนโยบายพื้นที่สีเขียว กล่าวคือผู้เป็นเจ้าของที่ดินที่มีขนาดการถือครองที่ดินต่ำกว่า 1 ไร่ มีทัศนคติที่ต่อนโยบายพื้นที่สีเขียวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดิน 16 ไร่ และสูงกว่า (เขาวลัษณ์ บุญภักดี. 2527 : 166)

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่า ผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินมากจะเป็นผู้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผังเมืองรวมมากกว่าผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินจำนวนน้อย

การรับข่าวสารกับทัศนคติ

เป็นที่ยอมรับว่า การรับข่าวสารมีอิทธิพลที่สำคัญยิ่งต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2534 : 225 และ Schramm. 1965 : 146 - 147) โดยสามารถแยกปัจจัยนี้ออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. แหล่งข่าวสารรวมถึงผู้ให้ข่าวสาร ซึ่งเป็นแหล่งให้ความรู้ถ่ายทอดความรู้สึคนึกคิด ทัศนคติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแหล่งและผู้ให้ข่าวสารว่าจะมาจากแหล่งใด อาทิเช่น ถ้าเป็นแหล่งข่าวสารจากสำนักผังเมืองมักจะเป็นในลักษณะชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของผังเมืองรวม ซึ่งจะเป็นทัศนคติในเชิงบวกต่อผังเมืองรวม ถ้าเป็นแหล่งข่าวสารหรือผู้ให้ข่าวสารเป็นนักวิชาการหรือสื่อมวลชน ที่มีลักษณะวิพากษ์วิจารณ์ผังเมืองรวมอาจสร้างทัศนคติในเชิงลบต่อผังเมืองรวมได้

2. ผู้รับข่าวสาร เป็นผู้ที่ถูกชักจูงให้เกิดและเปลี่ยนทัศนคติ ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับสติปัญญา วิจารณ์ญาณ ความเชื่อมั่นในตนเองของผู้รับ ซึ่งในผู้รับในการศึกษานี้ได้นำเอาคุณลักษณะของผู้ถูกศึกษามาพิจารณา อาทิ อายุ การศึกษารายได้ อาชีพ

3. ข่าวสารหรือสื่อที่ใช้ โดยสื่อที่ใช้ในการให้ข่าวสารนั้น ถ้าได้ทำบ่อยหรือทำซ้ำ ๆ พร้อมทั้งให้ความรู้สึกหรืออารมณ์ตรงกับผู้รับ จะทำให้ผู้รับเปลี่ยนทัศนคติได้ ดังนั้นในเรื่องสื่อที่ใช้ยังแบ่งออกเป็นประเภทของสื่อที่ใช้ในการให้ข่าวสาร ถ้าสามารถให้ข่าวสารโดยประเภทของสื่อที่ประชาชนนิยม จะทำให้ประชาชนรับรู้ เรื่องของผังเมืองรวมมากขึ้นจะมีผลต่อทัศนคติสูงขึ้น ทั้งในเชิงบวกและลบ โดยจะขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นด้วยเช่น แหล่งข่าว เนื้อหาสาระ และสิ่งแวดล้อม อีกประเด็นคือ ความถี่ของข่าวสาร ในประเด็นนี้ถ้าการให้ความรู้ในเรื่องผังเมืองรวมในเชิงบวกมีความถี่มากก็จะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวม ในทางตรงกันข้ามถ้ามีความถี่น้อยก็จะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมในระดับที่ตายน้อยกว่า

4. สภาพแวดล้อม เช่น เหตุการณ์ สถานการณ์ที่ทำให้ผู้รับรู้รู้สึกว่าผู้อื่นเปลี่ยนทัศนคติแล้วก็จะเกิดการเลียนแบบ ดังนั้นในแต่ละสังคมหรือชุมชนผู้คนรอบตัวมีความคิดเห็นอย่างไรต่อผังเมืองรวม ประกอบกับความคิดและคำวิพากษ์วิจารณ์ที่มีอยู่รอบตัวในสังคม ว่ามีทัศนคติในเชิงบวกหรือลบต่อผังเมืองรวมก็จะมีแนวโน้มทำให้ผู้รับเปลี่ยนทัศนคติตามสิ่งแวดล้อมไปด้วย

ผลกระทบจากผังเมืองรวมครั้งที่ 1 กับทัศนคติ

ทฤษฎีที่อธิบายว่าทัศนคติเป็นผลมาจากผลกระทบคือ ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยความสัมพันธ์ เชื่อมโยง ซึ่งทฤษฎีกลุ่มนี้พูดถึงการเสริมแรงว่าการเสริมแรงเป็นทัศนคติที่เกิดจากการเสริมแรงทั้งทางบวกและลบ เช่น ถ้าได้รับการเสริมแรงทางบวกจะทำให้มีทัศนคติที่ดีหรือได้รับการเสริมแรงในทางลบจะทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดี

ดังนั้น ผลกระทบจากการบังคับใช้ผังเมืองรวมครั้งที่ 1 จึงมีผลต่อ

ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อผังเมืองรวมมา เนื่องจากผังเมืองรวมที่ประกาศบังคับใช้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้แล้วนั้น ทำให้ประชาชนในเขตฝั่งเมืองรวมได้รับผลกระทบทั้งในทางบวกและทางลบ ในกรณีที่ได้รับผลกระทบในทางบวก อาทิเช่น ที่ดินในบริเวณที่ไม่มีทางเข้าออกแต่เดิม และได้รับโครงการถนนตัดใหม่จากฝั่งเมืองรวม ทำให้บริเวณที่ดินของตนเองอยู่ติดถนน โครงการของฝั่งเมืองรวม ซึ่งนับว่าได้รับประโยชน์ในทางบวกจากฝั่งเมืองรวมก็จะทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อฝั่งเมืองรวม ในทางตรงกันข้ามถ้าที่ดินของตนเองถูกโครงการถนนจากฝั่งเมืองรวมคร่อมอยู่บนที่ดิน ทำให้เป็นการเสียประโยชน์จากฝั่งเมืองรวมก็จะทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อฝั่งเมืองรวมได้

จากการศึกษาฝั่งเมืองรวมกรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2523 ของ ไพบูลย์ ช่างเขียน พบว่า ข้อกำหนดฝั่งเมืองทำให้ประชาชนเสียประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ ทำให้ดำเนินการไม่ได้ตามวัตถุประสงค์ของกิจการธุรกิจ ร้อยละ 36.47 ทำให้ประชาชนเสียสิทธิในการกำหนดสิ่งปลูกสร้าง ร้อยละ 35.68 ทำให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 18.82 และเรื่องอื่น ๆ เช่น ทำให้การลงทุนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ร้อยละ 9.03 (ไพบูลย์ ช่างเขียน. 2523 : 28)

ความรู้ความเข้าใจในเรื่องฝั่งเมืองรวมกับทัศนคติ

จากทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ อธิบายว่าองค์ประกอบสำคัญของทัศนคติคือ ความรู้ความเข้าใจ ซึ่งได้แก่ ความคิดเห็นและข้อเท็จจริงที่แต่ละคนได้รับ ถ้าพบว่าความรู้ความเข้าใจที่ได้รับมีความขัดแย้งกับอารมณ์และความรู้สึก บุคคลก็จะปรับความคิดให้สอดคล้องกันและถ้าความรู้ความเข้าใจที่ได้รับยังสอดคล้องกับอารมณ์และความรู้สึกทัศนคติก็จะยังไม่เปลี่ยนแปลง

ดังนั้น ถ้าประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องฝั่งเมืองรวมที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและได้รับข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ได้เห็นประโยชน์ของฝั่งเมืองรวมที่มีต่อส่วนรวม ก็น่าจะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อฝั่งเมืองรวมในด้านหลักการและประโยชน์ของฝั่งเมืองรวม

2.5 แนวความคิดในการวิจัย

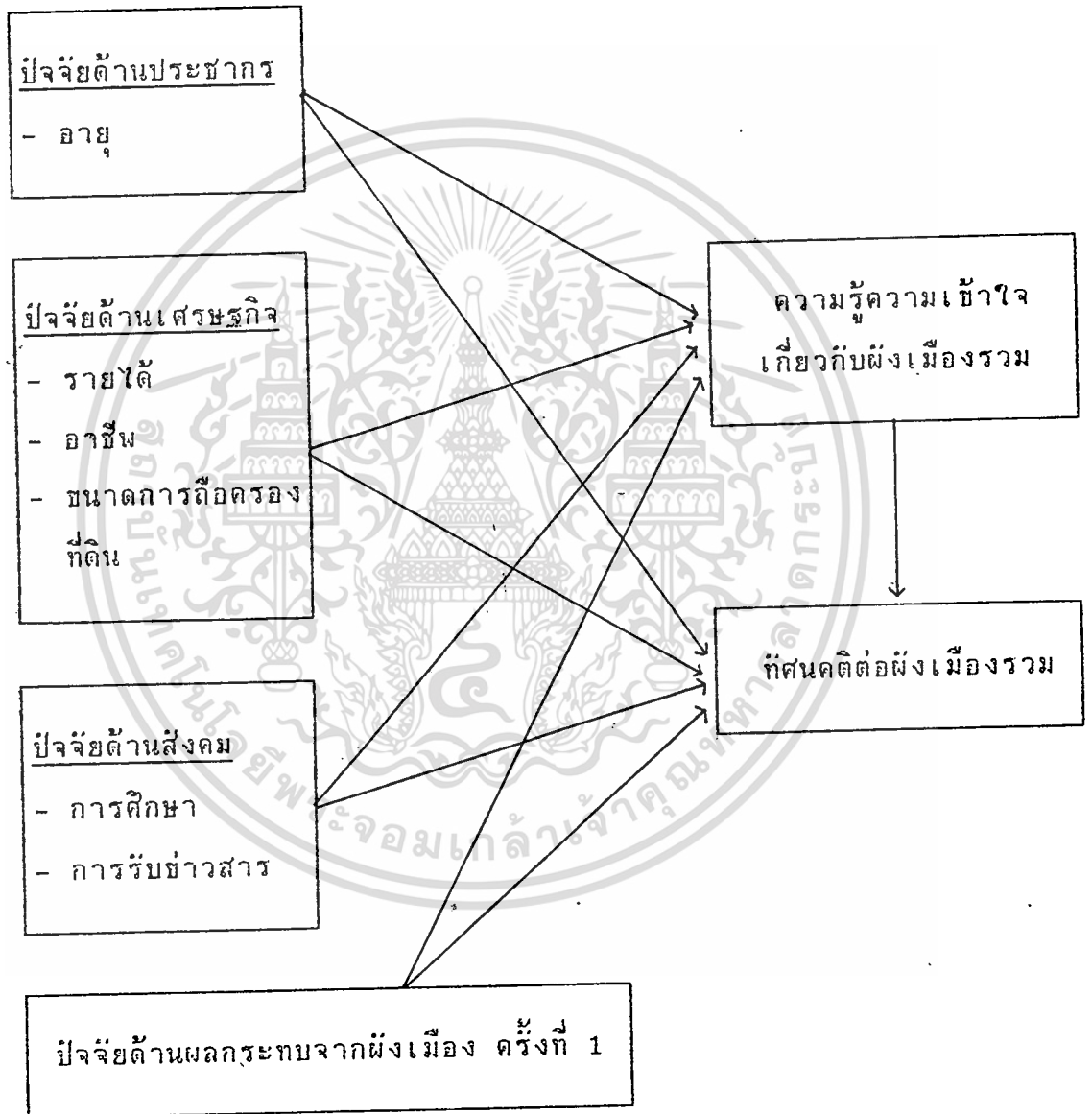
จากการศึกษาบททวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว
สามารถแสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิ แสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$TKN = f(\text{AGE, INC, OCC, LAND, EDU, INF, EFF})$$

$$TATI = f(\text{AGE, INC, OCC, LAND, EDU, INF, EFF, TKN})$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยที่

- TKN = ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม
TATI = ที่สนคดีต่อผังเมืองรวม
AGE = อายุ
INC = รายได้
OCC = อาชีพ
LAND = ขนาดการถือครองที่ดิน
EDU = การศึกษา
INF = การรับข่าวสาร
EFF = ผลกระทบจากผังเมืองรวมครั้งที่ 1

2.6 สมมติฐานในการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว การศึกษาวิจัยนี้จะหาข้อเท็จจริงในเรื่อง

2.6.1 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมของประชาชน โดยจะศึกษาในทุกมิติ ได้แก่

- ก. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย
- ข. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้ที่ดินและโครงสร้าง

คมนาคม

ค. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในผังเมืองรวม

2.6.2 ที่สนคดีต่อผังเมืองรวมของประชาชนในทุกมิติ คือ

- ก. ที่สนคดีต่อหลักการและวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม
- ข. ที่สนคดี เนื้อหา คุณภาพและข้อกำหนดของผังเมืองรวม
- ค. ที่สนคดีต่อการนำผังเมืองรวมไปปฏิบัติ

ในส่วนของการศึกษาหาปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยเพื่อทดสอบดังนี้

1. ปัจจัยด้านประชากร

ประชากรที่มีอายุมากกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมดีกว่า แต่จะมีทัศนคติในทางลบต่อผังเมืองรวม

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ผู้มีรายได้สูงกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมดีกว่า และมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวม

ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมดีกว่าผู้ประกอบอาชีพอื่น และมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมมากกว่าผู้ประกอบอาชีพอื่น

ผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินจำนวนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมดีกว่าผู้ที่มีขนาดการถือครองน้อย แต่จะมีทัศนคติในทางลบกับผังเมืองรวม

3. ปัจจัยด้านสังคม

ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับผังเมืองรวมมากกว่าผู้มีการศึกษาต่ำ

ผู้ที่ได้รับข่าวสารในความถี่ที่มากกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมได้ดีกว่า และมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมด้วย

4. ปัจจัยด้านผลกระทบจากผังเมืองรวม

ผู้ที่มีความรู้สึกว่าตนเองได้รับผลกระทบจากผังเมืองรวมทั้งในด้านการได้ประโยชน์และด้านเสียประโยชน์ จะมีความรู้เกี่ยวกับผังเมืองรวมได้ดีกว่าผู้ที่มีความรู้สึกว่าจะไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง แต่ผู้ที่มีความรู้สึกว่าตนเองได้ประโยชน์จากผังเมือง จะมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวม และผู้ที่มีความรู้สึกว่าจะเสียประโยชน์จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผังเมืองรวม

5. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม
สำหรับสมการทัศนคตินั้นใช้ปัจจัยความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับผังเมืองรวมมาทดสอบด้วย โดยตั้งสมมติฐานว่าผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับผังเมืองรวมดีจะมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) เพื่อต้องการประเมินความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม และหาปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

วิธีการดำเนินการ (Methodology)

3.1 ประชากรเป้าหมาย

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ภายในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลา (กฎกระทรวง ฉบับที่ 16 พ.ศ. 2529) ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ถือว่าเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ จึงเป็นประชากรกลุ่มที่จะมีผลกระทบในทรัพย์สินของตนเองจากผังเมืองรวมโดยตรง และเป็นผู้มีสิทธิในการคัดค้านหรือยื่นคำร้องเกี่ยวกับผังเมืองรวมได้

3.2 การสุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างชนิดทราบโอกาสทางสถิติ (Probability Sampling) โดยประชากรตัวอย่างมีโอกาสในการถูกเลือกเท่า ๆ กัน

วิธีการสุ่มตัวอย่างมี 2 ขั้นตอน (Two Stage Sampling) ดังนี้
ขั้นที่ 1 ใช้หน่วยเลือกตั้งภายในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลา เป็น

Primary Sampling Unit โดยในเขตผังเมืองรวมมีหน่วยเลือกตั้งทั้งสิ้น 83

หน่วย แบ่งเป็นหน่วยเลือกตั้งในเขตเทศบาล 62 หน่วย และนอกเขตเทศบาล
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

21 หน่วย โดยในแต่ละหน่วยเลือกตั้งจะมีจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งประมาณ 700 คน ในขั้นนี้เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างหน่วยเลือกตั้งที่กระจายภายในเขตผังเมืองรวม จึงใช้วิธีการสุ่มแบบ Systematic Random Sampling โดยกำหนดหมายเลขกำกับหน่วยเลือกตั้งที่ 1 จนถึงหน่วยเลือกตั้งที่ 83

และคำนวณหาช่องเว้นหรืออันตรภาคชั้น (Interval) ของการสุ่มเท่ากับ

$$I = \text{จำนวนหน่วยเลือกตั้งทั้งหมด} / \text{จำนวนหน่วยเลือกตั้งที่กำหนดไว้}$$

ในที่นี้จะได้ว่า

$$I = 83 / 12$$

$$I = 7$$

จากนั้นทำการสุ่มเลขตั้งต้น (Random Start) ได้หน่วยเริ่มต้นหน่วยที่ 13 จึงได้หน่วยต่อไปตามต้องการครบ 12 หน่วย คือ 13, 20, 27, 34, 41, 48, 55, 62, 69, 76, 83, และ 7

ขั้นที่ 2 ให้ประชาชนอายุ 20 ปีขึ้นไป Secondary Sampling Unit โดยสุ่มแบบ Systematic random Sampling โดยอาศัยบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่สุ่มมาได้จากขั้นที่ 1 หน่วยละ 25 คน เท่า ๆ กัน เช่นเดียวกับในขั้นที่ 1 ได้กลุ่มตัวอย่างมีขนาด 300 คน

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมมีตัวแปรที่สำคัญคือ

ตัวแปรตาม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดการถือครองที่ดิน การรับข่าวสาร ผลกระทบจากผังเมืองรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม มีตัวแปรที่สำคัญคือ

ตัวแปรตาม ทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดการถือครองที่ดิน การรับข่าวสาร ผลกระทบจากผังเมืองรวม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

นิยามปฏิบัติการของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจของหน่วยศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของผังเมืองรวมใน 3 มิติ คือ ด้านกฎหมาย และข้อกำหนดของผังเมืองรวม ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวม ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในผังเมืองรวม มีหน่วยการวัดเป็นคะแนน จากการตอบคำถามมีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale)

ทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม หมายถึง ระดับความรู้ลึกคิดเห็นของหน่วยศึกษาที่มีต่อผังเมืองรวมใน 3 มิติ คือ ด้านหลักการและวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม ด้านเนื้อหาของผังเมืองรวม และด้านการนำผังเมืองรวมไปปฏิบัติ มีหน่วยการวัดเป็นคะแนน มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale) จากการวัดทัศนคติโดยใช้ LIKERT SCALE

อายุ หมายถึง จำนวนปีของหน่วยศึกษา มีหน่วยการวัดเป็นปี มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale)

การศึกษา หมายถึง จำนวนปีที่ศึกษาในระบบของการศึกษามีหน่วยการวัดเป็นปี มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale)

อาชีพ หมายถึง ประเภทการประกอบอาชีพหลักของหน่วยศึกษา มี 5 กลุ่ม ได้แก่ รับราชการ พ่อค้า/นักธุรกิจ รับจ้าง ไม่มีอาชีพ และอื่น ๆ มีระดับการวัดเป็นกลุ่ม (Nominal Scale)

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับในแต่ละเดือน (เงินเดือน ค่าเช่า ดอกเบี้ย รวมถึงเงินตอบแทนจากงานพิเศษอื่น ๆ) มีหน่วยการวัดเป็นบาท มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale)

ขนาดการถือครองที่ดิน หมายถึงจำนวนที่ดินที่หน่วยศึกษามีกรรมสิทธิ์ในการถือครอง มีหน่วยการวัดเป็นตารางวา มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale)

การรับข่าวสาร หมายถึง ข่าวสารที่หน่วยศึกษาได้รับ วัดเป็นจำนวนวันที่ได้รับข่าวสารใน 1 สัปดาห์ จากสื่อต่าง ๆ ดังนี้ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ประกาศราชการ มีหน่วยการวัดเป็นวัน มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale)

ผลกระทบจากผังเมืองรวม ในสมการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม หมายถึง ความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างว่ามีความรู้สึกรับผลกระทบจากผังเมืองรวมกับผู้ที่มีความรู้สึกว่ามีอะไรเปลี่ยนแปลงมีหน่วยการวัดเป็นระดับกลุ่ม

สำหรับในสมการทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมหมายถึง ความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างว่ามีความรู้สึกได้ประโยชน์ มีความรู้สึกว่ามีอะไรเปลี่ยนแปลง และมีความรู้สึกว่ามีอะไรเปลี่ยนแปลง มีหน่วยวัดเป็นคะแนน อนุโลมว่ามีระดับการวัดเป็นช่วง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.5 โครงสร้างและลักษณะของแบบสอบถาม (ภาคผนวก ก)

โครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากรที่ศึกษาตามปัจจัยทางด้านประชากร สังคม และเศรษฐกิจ คำถามเป็นการสัมภาษณ์เรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดของบุคคล ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนที่ดินที่มีอยู่ การรับข่าวสาร (คำถามที่ 1 ถึง 10)

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม แบ่งออกเป็น 3 มิติ คือ

ความรู้ความเข้าใจในเรื่อง น.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518 และ ข้อกำหนดของผังเมืองรวม มีคำถาม 6 ข้อ (คำถามข้อที่ 11 ถึง 16)

ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขต ผังเมืองรวม สีต่าง ๆ ในเขตผังเมืองรวมเป็นตัวแทนการห้ามกิจกรรมอะไรบ้าง มีคำถาม 7 ข้อ (คำถามข้อที่ 17 ถึง 23)

ความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทของประชาชนที่มีส่วนร่วมในผังเมืองรวม มีคำถาม 4 ข้อ (คำถามข้อที่ 24 ถึง 27)

การให้คะแนนสำหรับความรู้ความเข้าใจ ถ้าตอบถูกจะได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ใช้คะแนนรวมทั้ง 3 มิติ เป็นคะแนนบ่งบอกระดับความรู้ความเข้าใจโดยมีระดับการวัดเป็นช่วง

เกณฑ์การตัดสินระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม ดังนี้
ผู้ที่ตอบผิดทั้งหมดจนถึงตอบถูก 5 ข้อ จัดเป็นผู้มีระดับความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับผังเมืองรวมต่ำ

ผู้ตอบถูก ตั้งแต่ 6 ข้อ ถึง 11 ข้อ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวมระดับปานกลาง

ผู้ตอบถูก ตั้งแต่ 12 ข้อ ถึง 17 ข้อ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวมระดับดีมาก

เกณฑ์การตัดสินระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านกฎหมาย
คะแนนตั้งแต่ 1 คะแนนลงไป เป็นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวมด้านกฎหมายต่ำ

คะแนนตั้งแต่ 2 - 4 คะแนน เป็นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวมด้านกฎหมายปานกลาง

คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป เป็นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวมด้านกฎหมายดี

เกณฑ์การตัดสินระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม
ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คะแนนตั้งแต่ 1 คะแนนลงไป เป็นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินต่ำ

คะแนนตั้งแต่ 2 - 4 คะแนน เป็นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินปานกลาง

คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป เป็นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินสูง

เกณฑ์การตัดสินระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ด้านการมีส่วนร่วม

คะแนนตั้งแต่ 1 คะแนนลงไป เป็นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการมีส่วนร่วมต่ำ

คะแนนตั้งแต่ 2 คะแนน เป็นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการมีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนตั้งแต่ 3 คะแนนขึ้นไป เป็นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการมีส่วนร่วมสูง

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อผังเมืองรวมแบ่งออกเป็น 3 มิติ คือ

ก. ทัศนคติต่อผังเมืองรวมในมิติของหลักการและประโยชน์ของผังเมืองรวม โดยคำถามความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่กับหลักการและประโยชน์ของผังเมืองรวม มีคำถาม 10 ข้อ (คำถามข้อที่ 28 ถึง 37)

ข. ทัศนคติต่อผังเมืองรวมในมิติของเนื้อหา คุณภาพ และข้อกำหนดของผังเมืองรวม โดยถามความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่ในกฎระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการห้ามทำกิจกรรมบางประเภทในพื้นที่บางส่วนของผังเมืองรวม และในเรื่องโครงข่ายถนน มีคำถาม 9 ข้อ (คำถามข้อที่ 38 ถึง 46)

ค. ทัศนคติต่อผังเมืองรวมในมิติของการนำผังเมืองรวมไปปฏิบัติให้ได้ผล โดยถามความคิดเห็นว่า เชื่อหรือไม่ว่าผังเมืองรวมสามารถนำไปปฏิบัติให้ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวม มีคำถาม 6 ข้อ (คำถามข้อที่ 47 ถึง 52)

การวัดทัศนคติต่อผังเมืองรวมในแต่ละมิติ ใช้การวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ซึ่งคำถามจะเป็นทั้งเชิงนิยมและไม่นิยม การให้ค่าคะแนน ถ้าคำถามเป็นเชิงนิยม ค่าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งจะได้ 6 คะแนน เห็นด้วย 5 คะแนน ค่อนข้างจะเห็นด้วย 4 คะแนน ค่อนข้างไม่เห็นด้วย 3

คะแนน ไม่เห็นด้วย 2 คะแนน ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 คะแนน ถ้าคำถามไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นเชิงไม้นิยม ค่าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งจะได้ 1 คะแนน เห็นด้วย 2 คะแนน
ค่อนข้างจะเห็นด้วย 3 คะแนน ค่อนข้างไม่เห็นด้วย 4 คะแนน ไม่เห็นด้วย
5 คะแนน ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 6 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินระดับความคิดเห็นที่สนคดีต่อผังเมืองรวม มีดังนี้

ผู้ที่มีคะแนนตั้งแต่ 50 คะแนนลงไป เป็นผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อผังเมืองรวม
ผู้ที่มีคะแนนตั้งแต่ 51 - 100 คะแนน เป็นผู้ที่มีทัศนคติระดับ

ปานกลางต่อผังเมืองรวม และ

ผู้ที่มีคะแนนตั้งแต่ 100 คะแนน เป็นผู้ที่มีทัศนคติระดับที่ดีต่อผังเมืองรวม

**เกณฑ์การตัดสินระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านหลักการและ
วัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม**

คะแนนตั้งแต่ 20 คะแนนลงไป เป็นระดับทัศนคติไม่ดีต่อผังเมืองรวม
ด้านวัตถุประสงค์

คะแนนตั้งแต่ 21 - 40 คะแนน เป็นผู้ที่มีทัศนคติระดับปานกลาง

คะแนนตั้งแต่ 41 คะแนนขึ้นไป เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวม
ด้านวัตถุประสงค์

**เกณฑ์การตัดสินระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านเนื้อหา
ของผังเมืองรวม**

คะแนนตั้งแต่ 18 คะแนนลงไป เป็นระดับทัศนคติไม่ดีต่อผังเมืองรวม
ด้านเนื้อหาสาระของผัง

คะแนนตั้งแต่ 19 - 36 คะแนน เป็นระดับทัศนคติปานกลางต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คะแนนตั้งแต่ 37 คะแนนขึ้นไป เป็นระดับทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวม
ด้านเนื้อหาสาระของผัง

เกณฑ์การตัดสินระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการนำผังไปปฏิบัติ

คะแนนตั้งแต่ 12 คะแนนลงไป เป็นระดับทัศนคติที่ไม่ดีต่อผังเมืองรวม
ด้านการนำผังไปปฏิบัติ

คะแนนตั้งแต่ 13 - 24 คะแนน เป็นระดับทัศนคติปานกลางต่อ
ผังเมืองรวมด้านการนำผังไปปฏิบัติ

คะแนนตั้งแต่ 25 คะแนนขึ้นไป เป็นระดับทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวม
ด้านการนำผังไปปฏิบัติ

3.6 การทดสอบแบบสอบถาม

เมื่อได้สร้างคำถามที่เกี่ยวกับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม
แล้วได้ทำการทดสอบและวิเคราะห์รายชื่อ จึงได้ทำการปรับปรุงตัดข้อความที่
ไม่ตรงประเด็นที่จะศึกษาออกไป โดยเหลือคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
17 คำถาม และเหลือคำถามที่เกี่ยวกับทัศนคติ 25 คำถาม จากนั้นจึงนำไป
ทดสอบ (Pre - test) กับประชาชนที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองนนทบุรี
จำนวน 10 ราย

หลังจากการทดสอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง
ในประเด็นและเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยนำผลที่ได้
จากการทดสอบ (Pre - test) มาปรับปรุงข้อความคำถามในการใช้ภาษาให้
เข้าใจง่ายขึ้น

ทางด้านความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนั้น (Reliability) ได้หา
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาความสอดคล้องภายใน (Internal
Consistency) ตามวิธีการของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson)
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจซึ่งคำตอบมีค่าเป็น 1 และ 0 ซึ่งปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 และสำหรับการทดสอบค่าความที่สอดคล้องกันได้ทำการทดสอบตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร (Coefficient Alpha) ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .86 (Frederick N.Kerlinger. 1964 : P484 - 485) (ดูรายละเอียดภาคผนวก ข)

3.7 การจัดการกับข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบและความครบถ้วนของคำตอบทั้งหมด หลังจากนั้นจึงออกแบบคู่มือลงรหัสข้อมูลเพื่อที่จะนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for Social Sciences)

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ส่วนมากจะมีมาตรวัดแบบช่วง (Interval) และมีบางส่วนที่เป็นการวัดแบบกลุ่ม (Nominal) เช่น อาชีพและผลกระทบจากการบังคับผังเมืองรวม โดยแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ที่ออกดังนี้

1. เสนอข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและต่ำสุด เป็นสถิติเชิงพรรณนา เพื่อให้ทราบลักษณะพื้นฐานโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ในบทที่ (ตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 8)

2. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย อัตราส่วนร้อยละของความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม ผลการวิเคราะห์ในบทที่ 5 (ตารางที่ 9 ถึงตารางที่ 16)

และสังคม กับระดับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม โดยใช้เทคนิควิเคราะห์ความสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Regression Analysis) มีสมการถดถอยพหุคูณดังต่อไปนี้

$$\text{TKN} = b_0 + b_1 \text{AGE} + b_2 \text{INC} + b_3 \text{OCC} + b_4 \text{LAND} + b_5 \text{EDU} + b_6 \text{INF} + b_7 \text{EFF} + e \quad (1)$$

$$\text{TATI} = b_0 + b_1 \text{AGE} + b_2 \text{INC} + b_3 \text{OCC} + b_4 \text{LAND} + b_5 \text{EDU} + b_6 \text{INF} + b_7 \text{EFF} + b_8 \text{TKN} + e \quad (2)$$

$$\text{ATIOB} = b_0 + b_1 \text{AGE} + b_2 \text{INC} + b_3 \text{OCC} + b_4 \text{LAND} + b_5 \text{EDU} + b_6 \text{INF} + b_7 \text{EFF} + b_8 \text{TKN} + e \quad (3)$$

$$\text{ATICONT} = b_0 + b_1 \text{AGE} + b_2 \text{INC} + b_3 \text{OCC} + b_4 \text{LAND} + b_5 \text{EDU} + b_6 \text{INF} + b_7 \text{EFF} + b_8 \text{TKN} + e \quad (4)$$

$$\text{ATIIMP} = b_0 + b_1 \text{AGE} + b_2 \text{INC} + b_3 \text{OCC} + b_4 \text{LAND} + b_5 \text{EDU} + b_6 \text{INF} + b_7 \text{EFF} + b_8 \text{TKN} + e \quad (5)$$

โดยที่ AGE = อายุ

INC = รายได้

OCC = อาชีพ

LAND = การถือครองที่ดิน

EDU = การศึกษา

INF = การรับข่าวสาร

EFF = ผลกระทบจากผังเมืองรวม

TKN = ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

TATI = ทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ATIOB = ทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านวัตถุประสงค์

ATICONT = ทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านเนื้อหาของผัง

ATIIMP = ทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการนำไปปฏิบัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งผลการวิเคราะห์ในบทที่ 5 (ตารางที่ 17 ถึง ตารางที่ 19)

4.1 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

4.1.1 ลักษณะภูมิประเทศ ชุมชนเมืองสงขลาตั้งอยู่บนผืนแผ่นดินมีลักษณะเป็นแหลมล้อมรอบด้วยทะเลทางทิศเหนือ ครอบคลุมเขตเทศบาลเมืองสงขลาทั้งหมด ตอนกลางมีลักษณะเป็นเนินเขาคือ เขารูปช้างและเขาสำโรง พื้นที่ด้านตะวันออกเป็นหาดทรายยาวตลอดแนวชุมชน ในขณะที่ด้านตะวันตกเป็นที่ราบลุ่มติดต่อกับทะเลสาบสงขลา

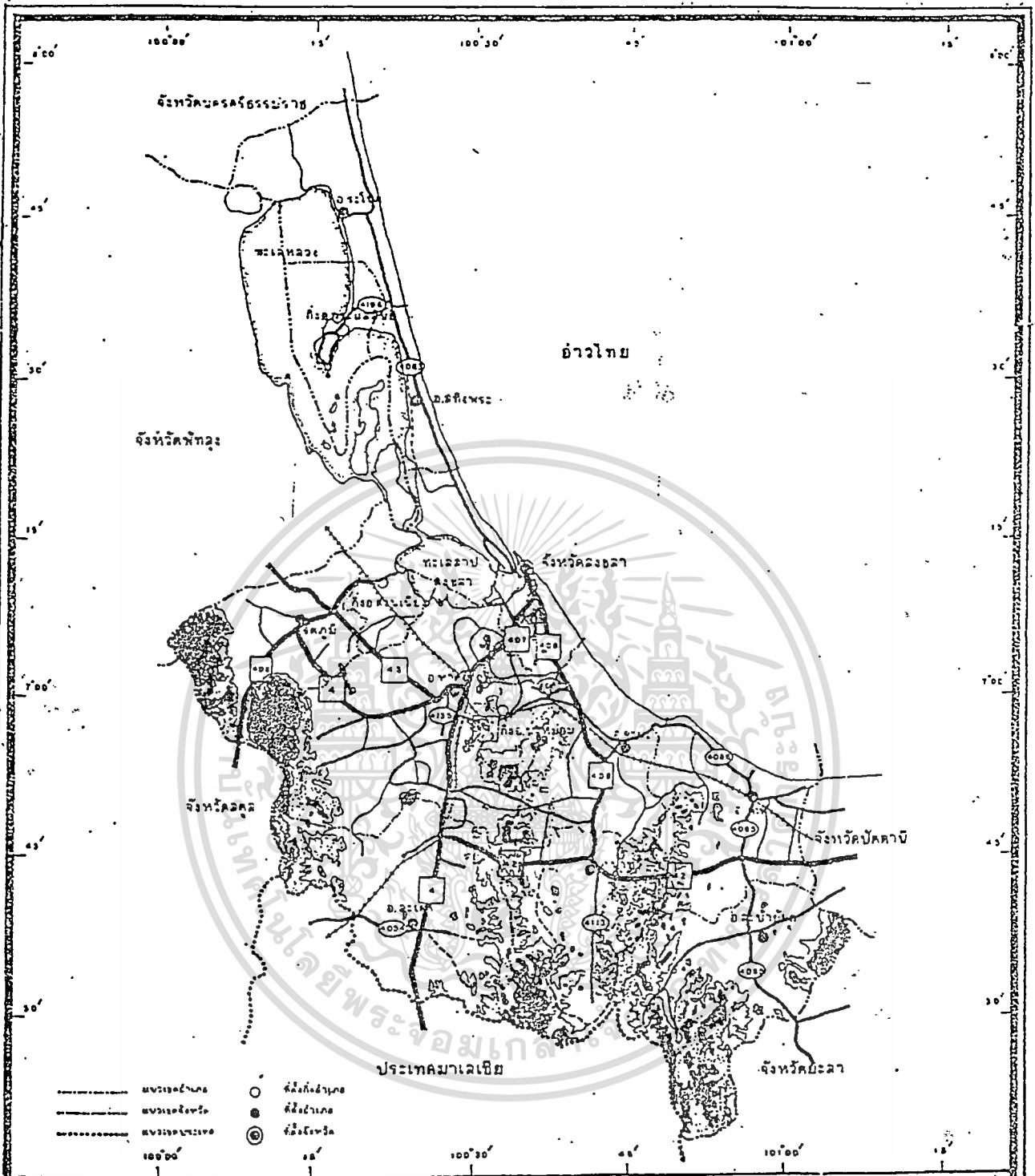
4.1.2 ที่ตั้ง ชุมชนเมืองสงขลา มีอาณาเขตติดต่อกับชุมชนอื่นคือ
ทิศเหนือ ติดต่อกับ ชุมชนท่าเรือน้ำลึกเกาะขอม-หัวเขาแดง
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทะเลสาบสงขลา
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย
ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลเกาะแต้วและตำบลพะวง

4.1.3 การคมนาคม ชุมชนเมืองสงขลาสามารถติดต่อกับชุมชนอื่นได้โดยสะดวก โดยมีเส้นทางติดต่อที่สำคัญคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 407 เชื่อมระหว่างอำเภอเมืองกับอำเภอหาดใหญ่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 408 ข้ามทะเลสาบสงขลาโดยผ่านสะพานติณสูลานนท์ ไปสู่แยกบ้านน้ำกระจ่ายบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42 ที่อำเภอนาทวี (แผนที่ 2)

4.1.4 ประชากร ชุมชนเมืองสงขลาเป็นชุมชนขนาดใหญ่มีบทบาทที่สำคัญในการเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการและการปกครอง เป็นที่รวมกิจกรรมหลากหลายและติดต่อกับชุมชนอื่นได้สะดวก จึงมีประชากรเข้ามาตั้งถิ่นฐานอย่างหนาแน่น มีจำนวนประชากรในเขตฝั่งเมืองรวม 107,286 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

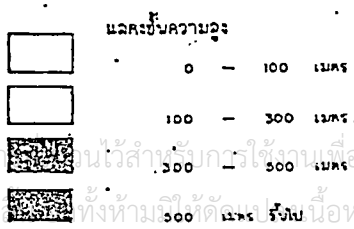
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สมรภูมิจังหวัด
- สมรภูมิมณฑล
- สมรภูมิจังหวัด
- ตั้งกิ่งอำเภอ
- ตั้งอำเภอ
- ⊙ ตั้งจังหวัด

ลักษณะภูมิประเทศและเส้นทางคมนาคม

- ทางหลวงแผ่นดิน
- ทางหลวงจังหวัด
- ทางส่วนราชการอื่นๆ
- ถนนที่ไม่มีโครงการก่อสร้างในอนาคต
- ทางรถไฟ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
แผนที่จังหวัดสกลนคร

ที่มา: กองผังภาค สำนักผังเมือง

4.1.5 เศรษฐกิจ ลักษณะของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชนเมืองสงขลา จะประกอบไปด้วยการพาณิชย์กรรม การบริการและอุตสาหกรรม โดยมีศูนย์กลางความเจริญและกิจกรรมทางเศรษฐกิจอยู่บริเวณถนนไทรบุรี ถนนนครใน ถนนรามวิถี ถนนนครนอกและถนนทะเลหลวง ร้านค้าและบริการประมาณร้อยละ 85 กระจายอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา สำหรับด้านอุตสาหกรรมในเขตฝั่งเมืองรวมเมืองสงขลากระจายอยู่บริเวณถนนเตาหลวง ถนนราชวรอุทิศ และถนนกาญจนวนิช อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมบริการประมาณร้อยละ 51 และเป็นอุตสาหกรรมการผลิตประมาณร้อยละ 45 นอกนั้นเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน (แผนที่ 1)

4.1.6 สังคม ชุมชนเมืองสงขลาได้ชื่อว่าเป็นชุมชนที่ประกอบด้วยกลุ่มคนหลายเชื้อชาติและศาสนา อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย ไม่มีปัญหาทางด้านเชื้อชาติแต่อย่างใด ในด้านการให้บริการสังคมของชุมชนเมืองสงขลา นับว่ามีความสมบูรณ์ทั้งด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก มีส่วนสาธารณะและแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม นอกจากนี้การบริการด้านสาธารณสุขและการศึกษาระดับวัน สามารถให้บริการได้ครอบคลุมได้ทั้งอำเภอและอำเภอใกล้เคียง

4.2 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างนี้สุ่มมาจากประชากรเป้าหมายซึ่งกำหนดว่าเป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลา ในระยะเวลาทำการสำรวจ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 288 คน

4.2.1 คุณลักษณะด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่างมีอายุโดยเฉลี่ย 35 ปี กลุ่มที่มีอายุ 20 - 30 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลา จำแนกตามกลุ่มอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20 - 30	119	41.3
31 - 40	104	36.2
41 - 50	39	13.5
51 ปีขึ้นไป	26	9.0
รวม	288	100.0

4.2.2 คุณลักษณะด้านเศรษฐกิจ

ก. รายได้

กลุ่มตัวอย่างมีระดับรายได้โดยเฉลี่ย 6,620 บาทต่อเดือน กลุ่มใหญ่ที่สุดคือ กลุ่มที่มีระดับรายได้ 3,001 - 6,000 บาท มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 รองลงไปคือ กลุ่มที่ยังไม่มีรายได้จนถึงรายได้เดือนละ 3,000 บาท มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 กลุ่มเล็กที่สุดมีระดับรายได้ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3

กลุ่มตัวอย่างในเขตฝั่งเมืองรวมเมืองสงขลา จำแนกตามระดับรายได้

ระดับรายได้ (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
3,000 บาทลงไป	83	28.8
3,001 - 6,000 บาท	102	35.4
6,001 - 10,000 บาท	65	22.6
10,001 บาทขึ้นไป	38	13.2
รวม	288	100.00

ข. อาชีพ

กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพรับจ้าง - ช่างนามากที่สุด มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาเป็นผู้ประกอบอาชีพรับราชการจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 และที่มีกลุ่มน้อยที่สุด คือ ข้าราชการบำนาญ คิดเป็นร้อยละ 2.8 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลา จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	79	24.7
พ่อค้านักธุรกิจ	56	19.4
รับจ้าง - ช่างนา	99	34.4
ไม่มีอาชีพ	37	12.8
ข้าราชการบำนาญ	8	2.8
แม่บ้าน	9	3.2
รวม	288	100.00

ค. การถือครองที่ดิน

กลุ่มตัวอย่างในเขตฝั่งเมืองรวมมีจำนวนการถือครองที่ดิน โดยเฉลี่ย 1,284.01 ตารางวา หรือ 3.21 ไร่ กลุ่มตัวอย่างที่ใหญ่ที่สุดเป็น กลุ่มที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง จำนวน 145 คน หรือ ร้อยละ 50.3 ส่วน ที่มีจำนวนที่ดินเป็นของตนเองแต่ละกลุ่มมีจำนวนใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5

กลุ่มตัวอย่างในเขตฝั่งเมืองรวมเมืองสงขลาจำแนกตามขนาดการถือครองที่ดิน

ขนาดการถือครองที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง	145	50.3
1 - 50 ตารางวา	44	15.3
51 - 400 ตารางวา	45	15.6
401 ตารางวาขึ้นไป	54	18.8
รวม	288	100.00

4.2.3 คุณลักษณะด้านสังคม

ก. การศึกษา

กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาถึงระดับปริญญาตรีเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 รองลงมาได้แก่ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 61 คน และ 60 คนตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 21.2 และ 20.8 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 6)

ตารางที่ 6

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามการศึกษา

ระดับการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	61	21.2
มัธยมศึกษา	60	20.8
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	35	12.2
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	38	13.2
ปริญญาตรี	91	31.6
ปริญญาโท	3	7.0
รวม	288	100.00

ข. การรับข่าวสาร

กลุ่มตัวอย่างมีการรับข่าวสารจากสื่อทุกประเภทแต่เมื่อพิจารณาจากความถี่ในการรับข่าวสารพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รับข่าวสารทุกวันในสัปดาห์คือ รับจากโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 51.7 รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 42 สำหรับกลุ่มที่มีการรับข่าวสารในระดับ 3 - 5 วัน ก็ยังคงใช้สื่อโทรทัศน์สูงสุด และรองลงมาเป็นหนังสือพิมพ์ สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้รับข่าวสาร ได้แก่ ประกาศทางราชการเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.3 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7

แสดงการรับข่าวสารแต่ละประเภทในสัปดาห์ของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนวัน	โทรทัศน์		วิทยุ		หนังสือพิมพ์		ประกาศราชการ		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0	13	4.5	85	29.5	24	8.3	214	74.3	285	99.0
1	1	.3	8	2.8	9	3.1	12	4.2	1	.3
2	15	5.2	27	9.4	24	8.3	13	4.5	1	.3
3	20	6.9	33	11.5	29	10.1	21	7.3	-	-
4	21	7.3	20	6.9	17	5.9	9	3.1	-	-
5	50	17.4	29	10.1	51	17.7	10	3.5	-	-
6	19	6.6	10	3.5	13	4.5	1	.3	-	-
7	149	51.7	76	26.4	121	42.0	8	2.8	1	.3
รวม	288	100	288	100	288	100	288	100	288	100

4.2.4 การได้รับผลกระทบจากผังเมืองรวม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกเห็นด้วยกับการมีการบังคับใช้ผังเมืองรวม 214 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีความรู้สึกว่าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงร้อยละ 20.5 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังมีความรู้สึกว่าได้รับประโยชน์จากการประกาศใช้ผังเมืองรวมเป็นจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาเป็นกลุ่มที่ไม่รู้สึกว่ามีความเปลี่ยนแปลง (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามความรู้สึกต่อผังเมืองรวม

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รู้สึกไม่เห็นด้วย	15	5.2
ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง	59	20.5
รู้สึกเห็นด้วย	214	74.3
รวม	288	100.00
รู้สึกว่าคุณเองเสียสิทธิ	17	5.9
ไม่รู้สึกว่ามีความเปลี่ยนแปลง	117	40.6
รู้สึกว่าคุณเองได้ประโยชน์	154	53.3

บทที่ 5

ผลการศึกษาวิจัย

เพื่อเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ในการศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษา
เป็น 3 ประการ

5.1 ผลการศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ผังเมืองรวม

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวม โดยเฉลี่ยตอบถูก 7 ข้อ จากคำถามในเรื่องความรู้ความเข้าใจ
17 ข้อ โดยมีผู้ตอบถูก 5 ข้อ เป็นจำนวนมากที่สุด 33 คน คิดเป็นร้อยละ
11.5 รองลงมาถูก 6 ข้อ และ 8 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 10.4 และ 10.1
ตามลำดับโดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะทราบความหมายของการใช้ประโยชน์
ที่ดิน คือ มีผู้ตอบถูกถึง 256 คน คิดเป็น ร้อยละ 88.9 และส่วนใหญ่จะ
ทราบด้วยว่าก่อนจะวางผังเมืองรวมจะต้องมีการประกาศโฆษณาให้ประชาชน
ที่อยู่ในพื้นที่ทราบ เรื่องที่กลุ่มตัวอย่างทราบน้อยที่สุด คือ เรื่องของสีแทน
ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน (คูตารางที่ 9 และภาคผนวก ง) ความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมแบ่งออกเป็น 3 มิติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาตามระดับคะแนนแล้ว สรุปได้ว่า มีผู้ที่มีความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมในระดับต่ำ (คะแนนตั้งแต่ 5 ลงมา) ร้อยละ 36.1
ผู้มีความรู้ระดับปานกลาง (คะแนนตั้งแต่ 6 - 11) ร้อยละ 49.5 และผู้มี
ความรู้ระดับสูง (คะแนนตั้งแต่ 12 - 17) ร้อยละ 14.4

ตารางที่ 9

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลาจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม (คะแนน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
.00	3	1.0
1.00	24	8.3
2.00	12	4.2
3.00	15	5.2
4.00	17	5.9
5.00	33	11.5
6.00	30	10.4
7.00	23	8.0
8.00	29	10.1
9.00	25	8.7
10.00	21	7.3
11.00	15	5.2
12.00	19	6.6
13.00	13	4.5
14.00	7	2.4
15.00	1	.3
16.00	1	.3
17.00	0	.3
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.1 ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและข้อกำหนดผังเมืองรวม มีผู้ตอบถูกโดยเฉลี่ย 2.4 ข้อ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะตอบไม่ได้เลยจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 จากเกณฑ์คะแนนที่กำหนด พบว่ามีผู้มีความรู้ความเข้าใจ ในด้านนี้ต่ำอยู่ร้อยละ 34.7 ระดับปานกลางร้อยละ 43 และระดับสูงร้อยละ 16.7 ในประเด็นนี้กลุ่มตัวอย่างจะทราบว่ากาารฝ่าฝืนข้อกำหนดผังเมืองรวมจะต้องมีโทษ ตามกฎหมาย และรองลงมาทราบว่าผังเมืองรวมต้องมีผลบังคับตามกฎหมายและสิ่งที่ไม่ทราบมากที่สุด คือ ไม่ทราบว่าสำนักผังเมืองเป็นผู้วางผังเมืองรวมในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ (ดูตารางที่ 10 และภาคผนวก ง)

ตารางที่ 10

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลาจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านกฎหมาย (คะแนน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0.00	78	21.7
1.00	38	13.2
2.00	34	11.8
3.00	39	13.5
4.00	51	17.7
5.00	25	8.7
6.00	23	8.0
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.2 ความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยเฉลี่ยมีผู้ตอบถูก 2.40 คะแนน จากจำนวนคำถาม 7 ข้อ ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับปานกลาง จากเกณฑ์คะแนนที่กำหนด พบว่าผู้มีความรู้ในมิตินี้ระดับต่ำ ร้อยละ 29.9 ผู้มีความรู้ระดับปานกลางร้อยละ 62.8 และผู้มีความรู้ระดับสูง ร้อยละ 7.3 สำหรับประเด็นนี้ส่วนใหญ่จะทราบความหมายของการใช้ประโยชน์ที่ดินสูงที่สุด จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9 และที่ทราบน้อยที่สุดคือ เรื่องสีม่วงและสีเหลือง จะแทนกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับอุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัย (ดูตารางที่ 11 และภาคผนวก ง)

ตารางที่ 11

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน (คะแนน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0.00	12	4.2
1.00	74	25.7
2.00	77	26.7
3.00	64	22.2
4.00	40	13.9
5.00	15	5.2
6.00	6	2.1
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3 ความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับผังเมืองรวม
ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉลี่ยมีผู้ตอบถูก 2.24 จากคำถาม
4 ข้อ เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์คะแนนที่กำหนด พบว่าในมิตินี้ มีผู้มีความรู้ระดับต่ำ
ร้อยละ 28.8 ผู้มีความรู้ระดับกลาง ร้อยละ 25.7 และผู้มีความรู้ระดับสูงมี
ร้อยละ 45.5 สำหรับประเด็นนี้ส่วนใหญ่ทราบว่าก่อนจะมีการจัดทำผังเมืองรวม
จะต้องมีการประกาศโฆษณาให้ประชาชนทราบก่อน สิ่งที่ไม่ทราบเป็นส่วนใหญ่คือ
ในระหว่างการจัดทำผังเมืองรวม ยังคงมีสิทธิในการร้องขอให้เปลี่ยนแปลง
หรือแก้ไขข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวม
(ดูตารางที่ 12 และภาคผนวก ง)

ตารางที่ 12

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ
ด้านการมีส่วนร่วม

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม ด้านการมีส่วนร่วม (คะแนน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
.00	42	14.6
1.00	41	14.2
2.00	74	25.7
3.00	69	24.0
4.00	62	21.5
รวม	288	100.00

5.2 ผลการศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทัศนคติต่อผังเมืองรวม

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวม โดยส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับผังเมือง มีค่าคะแนนในระดับ 101 - 125 คะแนน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการวางผังเมืองรวมจะทำให้ชุมชนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และรองลงมาที่มีความเห็นด้วยว่าการวางผังเมืองรวมสามารถแก้ไขปัญหาจราจร สำหรับในประเด็นที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับผังเมืองรวม คือ คิดว่าตัวเองควรจะมีสิทธิเต็มที่ในการประกอบกิจการอะไรก็ได้ในที่ดินของตนเอง และที่ไม่เห็นด้วยกับผังเมืองรวมคือ เชื่อว่าผู้วางผังไม่ได้ข้อมูลที่ทันสมัยและถูกต้อง (ตารางภาคผนวก ง) ทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมแบ่งออกเป็น 3 มิติดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ระดับคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตั้งแต่ 25 คะแนนลงไป	-	-
26 - 50 คะแนน	-	-
51 - 75 คะแนน	4	1.4
76 - 100 คะแนน	48	16.7
101 - 125 คะแนน	215	74.7
126 - 150 คะแนน	21	7.3
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.1 ทิศนคติของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับผังเมืองรวมในด้านวัตถุประสงค์ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะมีความเห็นด้วยกับผังเมืองรวมในประเด็นนี้ โดยมีระดับคะแนนตั้งแต่ 41 - 50 คะแนน จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 โดยเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องการวางผังเมืองรวม ทำให้ชุมชนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และรองลงมาคือ ก่อนวางผังเมืองรวมต้องมีการประกาศและโฆษณาให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน เรื่องที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยคือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการวางผังเมืองรวมและเห็นด้วยว่า ชุมชนควรมีการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินได้แล้วเป็นจำนวน 148 และ 139 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 และ 48.3 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 14 และภาคผนวก ง)

ตารางที่ 14

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม
ด้านวัตถุประสงค์

ระดับคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตั้งแต่ 10 คะแนนลงไป	-	-
11 - 20 คะแนน	1	.3
21 - 30 คะแนน	3	1.0
31 - 40 คะแนน	30	10.4
41 - 50 คะแนน	158	54.9
51 - 60 คะแนน	96	33.3
รวม	288	100.00

5.2.2 ทิศนคติของกลุ่มตัวอย่างในด้านเนื้อหาสาระของผังเมืองรวม
ยังคงมีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ คือ ระดับคะแนนตั้งแต่ 37 - 45 คะแนน
เป็นจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 รองลงมาคือ ค่อนข้างเห็นด้วย
73 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 ในเรื่องทีกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดี คือ เห็นด้วย
อย่างยิ่งและเห็นด้วยจะเป็นเรื่องเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าผังเมืองรวมทำให้โรงงาน
อุตสาหกรรมมาตั้งอยู่ใกล้ที่อยู่อาศัยไม่ได้เห็นด้วยว่าผังเมืองรวมต้องมีผลบังคับ
ตามกฎหมาย และผังเมืองรวมจะทำให้โรงงานอุตสาหกรรมไปอยู่ในที่เดียวกัน
เป็นจำนวน 152 และ 142 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 และ 49.3 ตามลำดับ
สำหรับในเรื่องที่ไม่เห็นด้วย คือ คิดว่าผู้วางผังยังไม่ได้ข้อมูลที่ทันสมัยและถูกต้อง
(ตารางที่ 15 และภาคผนวก ง)

ตารางที่ 15

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม
ด้านเนื้อหา

ระดับคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9 คะแนนลงไป	-	-
10 - 18 คะแนน	-	-
19 - 27 คะแนน	5	1.7
28 - 36 คะแนน	73	25.3
37 - 45 คะแนน	188	65.3
46 - 54 คะแนน	22	7.6
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.3 ที่สนใจของกลุ่มตัวอย่างด้านการนำผังไปปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติระดับกลางต่อผังเมืองรวม คือ ระดับคะแนนตั้งแต่ 19 - 24 คะแนน จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 56.9 กลุ่มตัวอย่างจะเห็นด้วยว่าผังเมืองรวมสามารถให้กิจกรรมที่ก่อความเดือดร้อน รำคาญ หยุดก่อความเดือดร้อนรำคาญได้ แต่จะไม่เชื่อว่าโครงการต่าง ๆ ในผังเมืองรวมนั้นสามารถทำให้เป็นจริงได้ (ดูตารางที่ 16 และภาคผนวก ง)

ตารางที่ 16

กลุ่มตัวอย่างในเขตผังเมืองรวมจำแนกตามระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการนำผังไปปฏิบัติ

ระดับคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6 คะแนนลงไป	-	-
7 - 12 คะแนน	10	3.5
13 - 18 คะแนน	43	14.9
19 - 24 คะแนน	163	56.6
25 - 30 คะแนน	66	22.9
31 - 36 คะแนน	6	2.1
รวม	288	100.00

5.3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ได้ทำการทดสอบตัวแปรต่าง ๆ ว่าสอดคล้องกับเงื่อนไขของเทคนิคการวิเคราะห์นี้หรือไม่บ้าง โดยทำการทดสอบ

ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระว่าเป็นเชิงเส้น หรือไม่
ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน
ตัวแปรทุกตัวมีการกระจายแบบปกติ (Normal Distribution)
หรือไม่

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม ซึ่งมี 2 ตัวคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม และทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมกับตัวแปรอิสระซึ่งหลายตัว ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ ขนาดการถือครองที่ดิน การรับข่าวสาร และความรู้สึกที่ได้รับจากการบังคับผังเมืองรวม พบว่า ตัวแปรอิสระส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรตามทั้งในระดับนัยสำคัญ .01 และ .001 (ภาคผนวก ค)

จากการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation) ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดมีค่าความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำไม่เกิน .75 (ดูตารางภาคผนวก ค ประกอบ) แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกันและไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ Multi collinearity

จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ

หลายตัว โดยเทคนิคการวิเคราะห์พหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
นั้น ได้ทำการวิเคราะห์แยกออกเป็นสองส่วน ได้แก่
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.1 ความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรอิสระ คือ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดการถือครองที่ดิน การรับข่าวสาร และผลกระทบจากผังเมืองรวมที่มีต่อตัวแปรตาม คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

5.3.2 ความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรอิสระ คือ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดการถือครองที่ดิน การรับข่าวสาร ผลกระทบจากผังเมืองรวม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม ที่มีต่อตัวแปรตามที่สนใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ก. ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยกลุ่มตัวแปรอิสระกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม พบว่า กลุ่มตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรตาม คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม (นั่นคือสมการถดถอยมีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวที่สัมพันธ์กับตัวแปรตาม) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($F = 9.90006$) โดยกลุ่มตัวแปรอิสระอันได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดการถือครองที่ดิน การรับข่าวสารและผลกระทบจากผังเมืองรวม สามารถอธิบายการผันแปรระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม ได้ประมาณร้อยละ 20 ($R^2 = .19840$)

เมื่อพิจารณาค่าตัวแปรอิสระใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุดเพียงใด โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (Beta) พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมมากที่สุด คือ การศึกษา (Beta = .32969) อายุ (Beta = .21739) ผลกระทบจากผังเมืองรวม (Beta = .15536) และการรับข่าวสาร (Beta = .11143) จากทิศทางความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรอิสระกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมพบว่า กลุ่มตัวแปรอิสระ ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับตัวแปรตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม ยกเว้นตัวแปรอิสระรายได้มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม (ตารางที่ 17)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17

แสดงค่าสถิติการวิเคราะห์ถดถอยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ความ สัมพันธ์ (B)	สัมประสิทธิ์ถดถอย มาตรฐาน(BETA)	T	sigT
1. ผลกระทบจาก ผังเมืองรวม	.74319	.15536	2.818	.0052
2. อายุ	.07644	.21739	3.436	.0007
3. ขนาดการถือครอง ที่ดิน	.00002	.05006	.924	.3561
4. อาชีพ	.28131	.03431	.578	.5635
5. การรับข่าวสาร	.03481	.11143	1.918	.0562
6. รายได้	-.00001	-.03478	-.565	.5725
7. การศึกษา	.28264	.32969	4.625	.0000

ค่าคงที่ = -1.08972

Multiple R = .44542

R² = .19840

F = 9.90006

Signif F = .0000

ผลจากการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม โดยใช้เทคนิค
การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมติฐานหลักที่ 1 ของการศึกษาวิจัยนี้
สรุปได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อายุมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีอายุมากกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ซึ่งเป็นการยืนยันสมมติฐานของการวิจัยที่ได้วางไว้

การศึกษามีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม และสัมพันธ์ในเชิงบวก กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ นั่นคือ เป็นการยืนยันสมมติฐานของการวิจัยที่วางไว้

ก่อนทำการวิเคราะห์ได้ทำตัวแปรอาชีพ เป็นตัวแปรหุ่น 2 กลุ่ม คือ อาชีพรับราชการและอาชีพอื่นโดยให้อาชีพรับราชการเป็นกลุ่มอ้างอิง และผลจากการวิเคราะห์ไม่พบว่าอาชีพมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมอย่างมีนัยสำคัญ นั่นคือ การมีอาชีพอื่นไม่ทำให้ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมแตกต่างกันไปจากกลุ่มอาชีพรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญในระดับที่ตั้งไว้ (คือ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาทิศทางของความสัมพันธ์พบว่า การมีอาชีพเป็นผู้รับราชการจะทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมสูงกว่าผู้มีอาชีพอื่น

ไม่พบว่ารายได้มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมอย่างมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และนอกจากนี้ทิศทางของความสัมพันธ์เป็นเชิงลบ ซึ่งเป็นทิศทางตรงข้ามกับสมมติฐานที่วางไว้ จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้มีรายได้น้อยกว่าจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมดีกว่าผู้ที่มีรายได้สูงกว่า

ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองที่ดินกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม อย่างมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 เมื่อพิจารณาจากทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างขนาดการถือครองที่ดินกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม พบว่า มีทิศทางความสัมพันธ์ในเชิงบวก กล่าวคือ มีแนวโน้มว่าถ้ามีการถือครองที่ดินจำนวนมากจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมได้ดีกว่าผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินน้อยกว่า

การรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวม และมีทิศทางของความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน กล่าวคือ ผู้ที่มี
ความถี่ในการรับข่าวสารสูงจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม
ได้ดีกว่าผู้ที่มีความถี่ในการรับข่าวสารที่ต่ำกว่าซึ่งเป็นการยืนยันสมมติฐาน
ที่วางไว้

ผลกระทบจากผังเมืองรวมมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับผังเมืองรวมและมีทิศทางความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน กล่าวคือ ผู้
ที่มีความรู้รู้สึกว่าได้รับผลกระทบทั้งในด้านได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ จะ
เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมดีกว่าผู้ที่ไม่รู้รู้สึกว่าได้รับ
ผลกระทบจากผังเมืองรวม ซึ่งเป็นการยืนยันสมมติฐานการวิจัย

ข. ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระกับระดับ
ทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม พบว่า กลุ่มตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์มีความ
สัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรตามคือ ระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม (นั่นคือสมการ
ถดถอยมีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม) ที่ระดับ
นัยสำคัญ .05 ($F = 8.85907$)

โดยกลุ่มตัวแปรอิสระอันได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาด
การถือครองที่ดิน การรับข่าวสาร ผลกระทบจากผังเมืองรวมสามารถอธิบายการ
ผันแปรระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมได้ประมาณร้อยละ 20 ($R^2 = .20257$)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระใดมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม
มากที่สุดเพียงใด ได้พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (Beta) พบว่า
ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
คือ ผลกระทบจากผังเมืองรวม (Beta = .20496) รองลงมาได้แก่ ความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม (Beta = .20293) และการรับข่าวสาร
(Beta = .15268) สำหรับทิศทางความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรอิสระ ส่วนใหญ่
ยังมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับตัวแปรตาม เว้นแต่ขนาดการถือครองที่ดิน และ
การศึกษา มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ตารางที่ 18

แสดงค่าสถิติการวิเคราะห์ถดถอย ที่สัมพันธ์กับผังเมืองรวม

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ความ สัมพันธ์ (B)	สัมประสิทธิ์ถดถอย มาตรฐาน (BETA)	T	sigT
1. ผลกระทบจาก ผังเมืองรวม	3.26445	.20496	3.670	.0003
2. อายุ	.14009	.12043	1.866	.0630
3. ขนาดการถือครอง ที่ดิน	-4.31587E-05	-.02394	-.437	.6628
4. อาชีพ	2.13023	.07803	1.316	.1894
5. การรับข่าวสาร	.15878	.15268	2.613	.0095
6. ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ ผังเมืองรวม	.67563	.20293	3.398	.0008
7. รายได้	1.515857E-04	.08826	1.434	.1527
8. การศึกษา	-.18205	-.06378	-.863	.3888

ค่าคงที่ = 90.76718

Multiple R = .450007, R^2 = .20257

F = 8.85907, Signif F = .0000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการวิเคราะห์ตัวแปรโดยใช้สมการถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบ สมมติฐานหลักของการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า

ผลกระทบจากผังเมืองรวมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระดับทัศนคติ เกี่ยวกับผังเมืองรวม กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้สึกได้ประโยชน์จากผังเมืองรวมจะมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับผังเมืองรวมมากกว่าผู้ที่มีความรู้สึกว่าจะเสียประโยชน์จากผังเมืองรวม ซึ่งเป็นการยืนยันสมมติฐานที่วางไว้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมและมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมดีจะมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมมากกว่าผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมต่ำกว่า ซึ่งเป็นการยืนยันสมมติฐานที่วางไว้

การรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม และมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กล่าวคือ ผู้ที่ได้รับข่าวสารที่มีความถี่สูงกว่าจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมมากกว่าผู้ที่รับข่าวสารน้อยกว่า ซึ่งเป็นการยืนยันสมมติฐานที่วางไว้

ขนาดการถือครองที่ดินไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมอย่างมีนัยสำคัญ แต่มีทิศทางของความสัมพันธ์ตรงกับที่ตั้งสมมติฐานไว้ กล่าวคือ ผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินจำนวนมากจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผังเมืองรวมมากกว่าผู้ที่มีขนาดการถือครองที่ดินน้อยกว่า

อาชีพไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม อย่างมีนัยสำคัญ แต่มีทิศทางความสัมพันธ์ในเชิงบวกดังที่ตั้งสมมติฐานไว้ กล่าวคือ ผู้ที่มีอาชีพรับราชการจะมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวม

ไม่พบว่ามีรายได้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมในระดับนัยสำคัญที่กำหนด แต่มีทิศทางความสัมพันธ์ในเชิงบวก กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้สูงจะมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า ซึ่งเป็นทิศทางตรงข้ามกับสมมติฐานที่วางไว้

อายุและการศึกษา ตัวแปรอิสระในสมการนี้ไม่พบว่ามีสัมพันธ์กับระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมอย่างมีนัยสำคัญ อันเนื่องมาจากถึงทิศทางความสัมพันธ์ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พบว่า ตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กล่าวคือ ผู้มีอายุสูงกว่าจะมีทัศนคติที่ติดต่อดี เมืองรวมมากกว่าผู้ที่มีอายุต่ำกว่า เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่วางไว้ และตัวแปรการศึกษาที่มีทิศทางความสัมพันธ์ในเชิงลบกับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม กล่าวคือ ผู้มีการศึกษาต่ำกว่าจะมีทัศนคติที่ติดต่อดี เมืองรวม มากกว่าผู้มีการศึกษาสูงกว่า ซึ่งเป็นการยืนยันสมมติฐาน และการที่ตัวแปรอิสระทั้งสองนี้ไม่พบความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมนั้น อาจเป็นไปได้ว่าผลส่วนใหญ่ของตัวแปรทั้งสองต่อระดับทัศนคติได้กระทำผ่านตัวแปรความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมนั้น เนื่องจากทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมแบ่งออกเป็น 3 มิติ ซึ่งความคิดเห็นในบางมิติอาจมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกหรือในเชิงลบได้ จึงแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ที่ทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านวัตถุประสงค์พบว่า กลุ่มตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์เป็นเชิงเส้นกับตัวแปรตาม ที่ทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านวัตถุประสงค์ (นั่นคือ สมการถดถอยมีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($F = 9.06244$)

กลุ่มตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ ขนาดการถือครองที่ดิน การรับข่าวสาร ผลกระทบจากผังเมืองรวม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม สามารถอธิบายความผันแปรของระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านวัตถุประสงค์ได้ประมาณ ร้อยละ 20 ($R^2 = .20626$)

ผลจากการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระตัวใดมีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านวัตถุประสงค์มากที่สุด พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมมีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมสูงที่สุด โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (Beta) คือ $Beta = .24073$

รองลงมาคือ อายุ ($Beta = .22034$) และผลกระทบจากผังเมืองรวม

มีค่า ($Beta = .10618$)

จากสมการถดถอยพบว่าคุณพบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับตัวแปรตาม ยกเว้นขนาดถือครองที่ดิน จะมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านวัตถุประสงค์ (ตารางที่ 19)

2. ในสมการกลุ่มตัวแปรอิสระกับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านเนื้อหาสาระของผังเมืองรวม ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์เป็นเชิงเส้นกับตัวแปร ตามทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านเนื้อหาสาระ (นั่นคือ สมการถดถอยมีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($F = 5.65894$)

กลุ่มตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ ขนาดการถือครองที่ดิน การรับข่าวสาร ผลกระทบจากผังเมืองรวมและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม สามารถอธิบายความผันแปรของระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านเนื้อหาสาระของผังเมืองรวมได้ประมาณร้อยละ 14 ($R^2 = .13961$)

ผลจากการวิเคราะห์กลุ่มตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามในมิตินี้คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมมีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านเนื้อหาสาระสูงสุด โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (Beta) คือ $Beta = .18062$ รองลงมาคือ การรับข่าวสาร ($Beta = .16213$) ผลกระทบจากผังเมืองรวม (มีค่า $Beta = .15968$) และรายได้ ($Beta = .13826$) สำหรับตัวแปรอิสระอื่น คือ อายุ ขนาดการถือครองที่ดิน อาชีพ และการศึกษานั้นไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมในด้านเนื้อหาสาระของผังเมืองรวมในระดับนัยสำคัญที่ .05 (ดูตารางที่ 19)

จากสมการถดถอยนี้พบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับตัวแปรตาม ยกเว้นตัวแปรอิสระ อายุ ขนาดการถือครองที่ดินและการศึกษา มีทิศทางความสัมพันธ์ในเชิงลบกับตัวแปรตาม

3. ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ที่สนใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการนำผังไปปฏิบัติพบว่า กลุ่มตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์ เป็นเชิงเส้นกับตัวแปรตาม ที่สนใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการนำผังไปปฏิบัติ (นั่นคือ สมการถดถอยมีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($F = 2.77214$)

กลุ่มตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ การรับข่าวสาร ขนาดการถือครองที่ดิน ผลกระทบจากผังเมืองรวม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม สามารถอธิบายความผันแปรของระดับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการนำผังไปปฏิบัติได้ประมาณ ร้อยละ 7 ($R^2 = .07363$)

จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพบว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ที่สนใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมในมิติที่สูงที่สุดคือ ผลกระทบจากผังเมืองรวม เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน ($Beta = .22658$) ในสมการถดถอยพบว่า กลุ่มตัวแปรอิสระส่วนใหญ่มีทิศทางความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในเชิงบวก นอกจากตัวแปรอิสระการศึกษา เท่านั้นที่มีทิศทางความสัมพันธ์ในเชิงลบกับตัวแปรตาม ที่สนใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมด้านการนำผังไปปฏิบัติ (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19

สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจ
และทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (BETA)				
	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม	ทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม	ทัศนคติด้านวัสดุประสงค์	ทัศนคติเนื้อหาสาระ	ทัศนคตินำผังไปปฏิบัติ
อายุ	.21739**	.12043	.22034**	-5.907E-03	.03175
รายได้	-.03478	.08826	.04500	.13826*	.01992
อาชีพ	.03431	.07803	.06329	.06063	.05542
ขนาดการถือครองที่ดิน	.00002	-.02394	-.01357	-.05712	.01864
การศึกษา	.32969**	-.06378	.05041	-.12346	-.10022
การรับข่าวสารด้านกระทบจากผังเมืองรวม	.11143*	.15268**	.10432	.16213**	.08570
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม	.15536**	.20496**	.10618*	.15968**	.22658**
F	9.90006	8.85907	9.06244	5.65894	2.77214
R ²	.19840	.20257	.20626	.13961	.07363

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้วยประการใดๆ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

** มีนัยสำคัญระดับ .01

* มีนัยสำคัญระดับ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษสามารถสรุปได้เป็น 3 ส่วนคือ สรุปผลการศึกษาทั่วไป สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม กับปัจจัยด้านประชากร สังคม และเศรษฐกิจ สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมกับปัจจัยด้านประชากร สังคม และเศรษฐกิจ

6.1 สรุปผลการศึกษาทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 20 - 40 ปี มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูง คือ ระดับปริญญาตรี มีรายได้ประมาณ 3,000 - 6,000 บาทต่อเดือน สูงกว่าระดับรายได้โดยเฉลี่ยของประชากรจังหวัด ซึ่งมีประชากรจังหวัดซึ่งมีประมาณ 2,000 บาทต่อเดือน (กองบัญชาการตำรวจนครบาล สศช. พ.ศ. 2532) ไม่มีการถือครองที่ดินเป็นของตนเอง มีการรับข่าวสารทุกประเภท และประเภทของข่าวสารที่กลุ่มตัวอย่างรับมากที่สุด คือ โทรทัศน์ และส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างจะมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับผลกระทบจากผังเมืองรวมที่ประกาศบังคับใช้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่จะตอบได้ถูกต้องตั้งแต่ 5 - 10 ข้อ จากคำถามทั้งหมด 17 ข้อ ประเด็นที่ผู้ตอบมีความรู้ที่สุดคือ เรื่องกฎหมายผังเมือง โดยในประเด็นนี้กลุ่มตัวอย่างจะไม่ทราบว่าสำนักผังเมืองเป็นผู้วางผังเมืองรวมในท้องถิ่นที่ตัวเองอาศัยอยู่ สำหรับประเด็นการใช้ประโยชน์ที่ดิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเข้าใจความหมายของการใช้ประโยชน์ที่ดิน แต่จะไม่ทราบว่าในเรื่องของสีซึ่งเป็นการกำหนดให้ทราบถึงประเภทของการใช้ประโยชน์ที่ดิน สำหรับความรู้ความเข้าใจในประเด็นการมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองรวม ส่วนใหญ่จะทราบมาก่อนจะมีการจัดทำผังเมืองรวมจะต้องประกาศและโฆษณาให้ประชาชนทราบ

ในด้านทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่ดี คือ เห็นด้วยกับผังเมืองรวมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีความเห็นด้วยว่าการวางผังเมืองรวมจะทำให้ชุมชนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเห็นด้วยในด้านเนื้อหาของผังเมืองรวมว่า ผังเมืองรวมทำให้โรงงานอุตสาหกรรมมาตั้งอยู่ใกล้ที่อยู่อาศัยไม่ได้ และจะทำให้อุตสาหกรรมไปรวมกลุ่มอยู่ในบริเวณเดียวกัน ในประเด็นของการนำผังไปปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกในระดับกลางค่อนข้างไปในทางเห็นด้วย คือ ผังเมืองรวมสามารถทำให้กิจกรรมก่อความเดือดร้อนรำคาญหยุดก่อความเดือดร้อนรำคาญได้ แต่จะไม่เชื่อว่าโครงการต่าง ๆ ในผังเมืองรวมสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

6.2 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมกับปัจจัยต่าง ๆ

ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม พบว่า ปัจจัยด้านสังคม มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวมมากที่สุด อันได้แก่ การศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก แสดงว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า การรับข่าวสารก็เช่นเดียวกัน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม แสดงว่าการรับข่าวสารมากขึ้น จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมเพิ่มขึ้นด้วย ปัจจัยด้านประชากรคือ อายุมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวมในทิศทางบวก หมายความว่า ผู้ที่มีอายุมากจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย สำหรับปัจจัยด้านผลกระทบจากผังเมืองรวม ก็มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

กระทบจากผังเมืองรวมทั้งในแง่ของการได้ประโยชน์หรือการเสียประโยชน์ จะทำให้ห้อยากทราบเรื่องราวและรายละเอียดเพิ่มขึ้น ทำให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมมากกว่าผู้ที่มีความรู้สึกว่าคุณเองไม่ได้รับผลกระทบจากผังเมืองรวมแต่อย่างใด สำหรับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ อาชีพ รายได้ และขนาดของการถือครองที่ดินที่ไม่พบความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมในระดับนัยสำคัญ .05 แต่ตัวแปรเหล่านี้มีทิศทางความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเชิงบวก วันแต่ตัวแปรรายได้มีทิศทางความสัมพันธ์กันในเชิงลบกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

6.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมกับปัจจัยต่าง ๆ

ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคมกับทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวมนั้นพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม คือ ปัจจัยด้านผลกระทบจากผังเมืองรวม โดยในการวัดผลกระทบจากผังเมืองรวมในสมการที่ทัศนคติวัดได้จากความรู้สึกที่ได้รับ ถ้าได้รับผลกระทบในแง่การได้ประโยชน์จะทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวม แต่ถ้าได้รับผลกระทบในแง่เสียประโยชน์จะทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผังเมืองรวม โดยพบว่า ปัจจัยผลกระทบจากผังเมืองรวม มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม โดยผู้ที่รู้สึกว่าได้ประโยชน์จากผังเมืองรวมจะมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมมากกว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบในแง่เสียประโยชน์ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม โดยผู้ที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมมากเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมมากกว่าผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมต่ำ และปัจจัยด้านสังคมคือ การรับข่าวสารมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมแสดงว่า ถ้ามีการรับข่าวสารเพิ่มขึ้นก็จะมีแนวโน้ม

เอกสารนี้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมมากขึ้นด้วยซ้ำสำหรับปัจจัยด้านประชากรและเศรษฐกิจไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งไม่พบความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวมในระดับนัยสำคัญ .05 นั้น เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้หลายตัวได้ถ่ายทอดผลที่มีต่อทัศนคติผ่านตัวแปรความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม คือ ผลกระทบจากผังเมืองรวม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม และการรับข่าวสาร ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมและการรับข่าวสาร เนื่องจากถ้าประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมดีขึ้น และมีการรับข่าวสารมากขึ้นก็จะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวม สำหรับผลกระทบจากผังเมืองรวมกับทัศนคติของประชาชนนั้น เป็นสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงเป็นความรู้ลึกภายในว่า ถ้าตนเองได้ประโยชน์ก็จะมีทัศนคติที่ดี แต่ถ้าเป็นกรรเล็ยประโยชน์ก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผังเมืองรวม จึงเป็นสิ่งที่ควบคุมได้ยากเพราะผังเมืองรวมเป็นสิ่งที่มึผลกระทบต่อประชาชนทุกคนในท้องถิ่น อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาพบว่า ยังมีบางส่วนที่มีความรู้ลึกว่าตนเองไม่ได้รับผลกระทบจากผังเมืองรวมแต่อย่างใด ดังนั้นยังคงสามารถประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มนี้ได้รับทราบถึงประโยชน์ของผังเมืองรวมที่มีต่อส่วนรวมจะทำให้สามารถเพิ่มสัดส่วนของผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมได้มากขึ้น

การที่จะทำให้ประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมให้ดีขึ้นนั้น จากผลการศึกษาพบว่า การศึกษา การรับข่าวสาร อายุและผลกระทบจากผังเมืองรวมเป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชน ดังนั้น ประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่ การศึกษาและการรับข่าวสาร

ข้อเสนอแนะด้านการศึกษา นอกจากการศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว รัฐบาลควรสร้างความตระหนักถึงปัญหาที่ทวีความรุนแรงขึ้น อันเนื่องมาจาก

เอกสารนี้มิใช่เอกสารที่ไม่ได้รับการวางแผนและวางผังที่เหมาะสมให้ประชาชนเฝ้าระวังว่าเรื่องไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของการวางผังเมืองและการแก้ไขปัญหาในเรื่องของเมือง เป็นเรื่องรัฐที่ควรให้ความรู้แก่ประชาชน ดังนั้น ควรจะมีการให้การศึกษารื่องของชุมชนเมือง การเติบโตของเมือง และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากเมืองที่ไม่ได้รับการวางแผนและวางผัง โดยควรบรรจุเรื่องเหล่านี้เข้าไปในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ในระดับเยาวชน เพื่อเป็นพื้นฐานมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนเมือง

ในระดับหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่วางผังเมือง ในปัจจุบัน คือ สำนักผังเมือง ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่หรือท้องถิ่นที่จะต้องนำผังไปปฏิบัติให้เห็นถึงประโยชน์ที่ท้องถิ่นจะได้รับ และมีความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวทางการปฏิบัติ เพื่อไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ก็จะทำให้ผังเมืองรวมสามารถอำนวยความสะดวกแก่ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์

ด้านการรับข่าวสารพบว่า เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม จากผลการศึกษาวิจัยพบว่าประชาชนในท้องถิ่นมีการรับข่าวสารในระดับค่อนข้างสูงและในหลายรูปแบบ ทั้งนี้เนื่องจากความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีในการสื่อสารทำให้สามารถเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว และสามารถรับข่าวสารได้พร้อมกันทั่วประเทศ ดังนั้น สำนักผังเมืองควรอาศัยความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีการสื่อสารในการให้ข่าวสารในเรื่องของผังเมืองอย่างเต็มที่กว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่าประชาชนยังไม่ทราบเลยว่าผังเมืองรวมที่ใช้บังคับในท้องถิ่นของตนเองอาศัยอยู่นั้นหน่วยงานใดเป็นผู้จัดทำ ทำให้เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นได้ว่าสำนักผังเมืองขาดการประชาสัมพันธ์อย่างยิ่ง จึงควรมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมีการให้ข่าวสารแก่ประชาชนให้ได้ทราบเรื่องราวของผังเมืองในทุกมิติคือ ด้านกฎหมาย ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ประชาชนได้ทราบถึงข้อแตกต่างของชุมชนเมืองที่ได้รับการวางผังกับชุมชนที่ไม่ได้รับการวางผัง และให้ทราบถึงประโยชน์ที่ชุมชนของตนเองจะได้รับจากการวางผังเมือง ควรให้ข่าวสารที่ถูกต้องจนถึงจุดที่ประชาชนเกิดความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการวางผังเมือง และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของผังเมืองรวมในท้องถิ่นของตนเองร่วมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านของประเภทสื่อที่ควรจะนำมาใช้ เป็นเครื่องมือในการให้ข่าวสาร จากการศึกษาวิจัย พบว่า โทรทัศน์ เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมสูงสุดจากประชาชน ในการรับข่าวสาร ดังนั้น สำนักผังเมืองควรใช้โทรทัศน์ เป็นสื่อในการให้ข่าวสาร กับประชาชน จะทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารอย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากที่ผ่านมาการให้ข่าวสารของสำนักผังเมืองผ่านสื่อโทรทัศน์นั้นมีน้อยมาก ทำให้ประชาชนไม่ทราบถึงเรื่องราวของสำนักผังเมือง

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เห็นว่า ถ้าสามารถทำให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมเพิ่มขึ้นได้ โดยผ่านตัวแปรการศึกษาและการ รับข่าวสาร นอกจากจะทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม เพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีผลทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองรวมอีกด้วย จึงเห็น การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง สามารถเสนอรูปแบบของเมืองที่ตนอยู่อาศัย ทำให้ผังเมืองรวมมีความสมบูรณ์ มากยิ่งขึ้นและจะมีผลในการบังคับใช้มากขึ้นด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524.

กรุงเทพมหานคร : เรื่องแสงการพิมพ์, 2520.

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2524.

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.

คณะทำงานวิจัย, สถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือ กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือ.

บทบาทบุคคลชั้นนำต่อการพัฒนาเมืองในภาคเหนือ. เชียงใหม่
ชนบรรณการพิมพ์, กุมภาพันธ์ 2530.

คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยา-มนุษยวิทยา. สังคมวิทยา-มานุษยวิทยาเบื้องต้น.
กรุงเทพมหานคร : กิ่งจันทร์การพิมพ์, 2527.

ถนอม มาเกจันท์, ทฤษฎีการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร. พระนคร :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2514.

นพวรรณ จงวัฒนา, แปลจาก "The Population division Escap".
เอกสารวิชาการฉบับพิเศษหมายเลข 8. สถาบันประชากรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา. (ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ).
กรุงเทพฯ : เมษายน 2534.

ประติษฐ์ มีชัยมา. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2522.

"พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518". ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ.
เล่ม 92 ตอน 33 วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2518.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ไพบูลย์ ช่างเขียน, อวยชัย ชะบา. การบริหารผังเมือง. เอกสารวิชาการ
หมายเลข 1 ศูนย์ศึกษาชุมชนเมือง สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์,
2529.
- ไพบูลย์ ช่างเขียน. "การเพิ่มประชากรและการขยายตัวของเมืองในเขต
นครหลวง. กรุงเทพฯ - ธนบุรี." เอกสารประกอบการศึกษาทาง
รัฐประศาสนศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2514.
- _____ . "ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร : ปัญหาและกระบวนการ
ตัดสินใจ." รายงานวิจัยเอกสารประกอบการศึกษา. โครงการ
พัฒนาเมืองคณะรัฐประศาสนศาสตร์ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
2523.
- เยาวลักษณ์ บุญภักดี. ความรู้และทัศนคติต่อนโยบายสีเขียวของผู้อยู่อาศัยในเขต
ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์. สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาวิทาลัยมหิดล, พ.ศ. 2527.
- ระดม วงศ์น้อม. "แนวความคิดเรื่องชนชั้นนำและการศึกษาโครงสร้างอำนาจ
ชุมชน". เอกสารวิชาการหมายเลข 10. คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2527.
- เวทย์ ธโนปจัย, กวีศึกษาเปรียบเทียบการเปิดรับสื่อมวลชนและความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลของประชาชนในเขตเมืองและชนบท. วิทยานิพนธ์.
ปริญญามหาบัณฑิตแผนกวิชาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2517.
- วิรัช วิรัชภัทรารณ. การพัฒนาชุมชนประยุกต์. ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์, 2532.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และลัดดาวัลย์ รอดมณี. เทคนิคการวิเคราะห์
ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ หจก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ห้ามมิให้ผู้อื่นนำออกใช้เพื่อการศึกษานาน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพพิมพ์ 2528.

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุริย์ บุญปานวงศ์. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามผังเมืองรวม
เมืองเชียงใหม่. สถาบันวิจัยสังคม : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2523.

อุทิศ ชาวเขียร. ผลกระทบของมาตรการผังเมืองที่มีต่อการพัฒนาเมือง."
เอกสารบรรยายประกอบการสัมมนา. กทม. : โรงแรมอิมพีเรียล
พ.ศ. 2533.

สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย. "โครงการวางผังทุกระดับเต็มเขตพื้นที่
จังหวัด." ข่าวสารสำนักผังเมือง. ฉบับที่ 44 (2527).
_____ . "รัฐสีเขียวจะเป็นเครื่องจำกัดการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร."
ข่าวสารสำนักผังเมือง. ฉบับที่ 35 (เมษายน 2534).

ภาษาอังกฤษ

Allport, G.W. Verson and Q Linsey. A Scale for measuring
The Dominant Interests in Personality. Boston : Houghton
Mifflin, 1960

Bollens John C. and Schmandt, Henry J. The Metropolis :
its people, Politics and economic life. 1st and 4th
Editions, N.Y. : Harper and Row 1965, 1982.

Chapin, Stuart, Jr. Urban Land Use Planning. 2nd ed
Urbana : University of illinois Press 1965.

Hilgard E.R. and Bower. Theories of learning. 4th ed.
New York : Appleton Century Crifts. 1975.

John D. Herbert. Urban Planning in Development Countries.
(Frederick A. Pragger, Publishers).

Likhit Dhiravagin, Political Attitudes of the Bureaveratic
Elite and Modernization in Thailand. Bangkok. Thai
Watana Panich Co., Ltd. 1973.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Kerlinger, Frederick N. Foundations of Behavioral Research :
Educational and Psychological Inquiry. New York :
University Rinchart and Winston, Inc., 1964.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง กทม.

วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2535

เรียน ท่านเจ้าบ้านที่นับถือ

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นายพิชัย อุกฤษ์ ศึกษานิเทศก์
สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภามณฑลล้อม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์
ตามหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโทในหัวข้อเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและ
ทัศนคติของประชาชนต่อผังเมืองรวม โดยใช้ประชาชนในเขตผังเมืองรวม
เมืองสงขลาเป็นกรณีศึกษา ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งใน
การศึกษา

จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน โดยกรุณาตอบคำถามทุกข้อและ
ขอขอบคุณในความร่วมมือนมา ณ โอกาสนี้

(นายพิชัย อุกฤษ์)

ศึกษานิเทศก์

สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภามณฑลล้อม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนต่อผังเมืองรวม

คำตอบของท่านทั้งหมดถือเป็นความลับ จะไม่เปิดเผยให้ผู้อื่นทราบโดยเด็ดขาด
กรุณาตอบทุกข้อ

กรุณาขีดเครื่องหมาย / ใน () หน้าคำตอบที่ท่านเลือก
หรือเติมค่าลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย

ส่วนที่ 1

1. ท่านมีอายุ _____ ปี	4.....
2. ท่านจบการศึกษาสูงสุด ชั้น _____	6.....
3. ท่านมีอาชีพเกี่ยวกับ
() รับราชการ () พ่อค้า/นักธุรกิจ
() รับจ้างและชานา () ไม่มีอาชีพ(นักศึกษา)
() อื่น ๆ ระบุ _____	8.....
4. รายได้ทั้งหมดของท่านที่เป็นตัวเงิน (เงินเดือน, เงินที่ได้
จากค่าเช่า, เงินที่ได้จากดอกเบี้ย, รายได้จากงานพิเศษ
และอื่น ๆ) รวมกันประมาณ _____ บาท/เดือน	12.....
5. ท่านและครอบครัวเป็นเจ้าของที่ดินจำนวน
_____ ไร่ _____ งาน _____ ตารางวา	18.....
6. ท่านดูข่าวจากโทรทัศน์โดยเฉลี่ย _____ วัน/สัปดาห์
(ไม่ดูให้ใส่ 0)	28.....
7. ท่านฟังข่าวจากวิทยุ โดยเฉลี่ย _____ วัน/สัปดาห์
(ไม่ฟังให้ใส่ 0)	29.....
8. ท่านอ่านหนังสือพิมพ์โดยเฉลี่ย _____ วัน/สัปดาห์
(ไม่อ่านให้ใส่ 0)	30.....

9. ท่านอ่านป้ายประกาศของทางราชการโดยเฉลี่ย 31.....
_____ วัน/สัปดาห์ (ไม่อ่านให้ใส่ 0)
10. จำนวนวันที่ท่านรับข่าวสารจากสื่อประเภทอื่นที่ระบุ 32.....
_____ วัน/สัปดาห์ (ไม่ได้รับข่าวสารจากสื่อประเภท
อื่นเลยให้ใส่ 0)

ต่อไปนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของท่าน
เกี่ยวกับผังเมืองรวม

ส่วนที่ 2

11. หน่วยงานใดเป็นผู้จัดทำผังเมืองรวมของท้องที่ที่ท่านอาศัยอยู่ 34.....
() เทศบาลเมือง () อำเภอ
() สำนักผังเมือง () ไม่ทราบ
12. ท้องที่ที่ท่านอาศัยอยู่มีผังเมืองรวมบังคับใช้แล้วหรือไม่ 35.....
() ยังไม่มี () มีแล้ว
() ไม่ทราบ
13. ท่านทราบหรือไม่ว่าที่อยู่อาศัยของท่าน 36.....
() อยู่ในเขตผังเมืองรวม () ไม่ทราบ
()อยู่นอกเขตผังเมืองรวม
14. ผังเมืองรวมมีผลบังคับตามกฎหมายหรือไม่ 37.....
() มี () ไม่มี
() ไม่ทราบ
15. การฝ่าฝืนข้อกำหนดผังเมืองรวมมีโทษตามกฎหมายหรือไม่ 38.....
() มี () ไม่มี
() ไม่ทราบ

16. ผังเมืองรวมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันประกอบด้วย 39.....
- () แผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินและการคมนาคมขนส่ง
 - () แผนผังแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน
 - () แผนผังแสดงโครงการระบบไฟฟ้า ระบบประปา
 - () แผนที่ภาษี () ไม่ทราบ
17. การใช้ประโยชน์ที่ดินหมายถึง 40.....
- () การนำเอาที่ดินมาใช้ในการกสิกรรม
 - () การนำเอาที่ดินมาสร้างตึกแถว
 - () การนำเอาที่ดินมาใช้ในการเลี้ยงสัตว์
 - () ถูกทุกข้อ
18. สีต่าง ๆ ที่แสดงอยู่ในแผนผังของผังเมืองรวม หมายถึง 41.....
- () บริเวณที่กำหนดไว้เพื่อความ เป็นระเบียบและสวยงาม
 - () บริเวณที่กำหนดไว้เพื่อให้ทราบถึงประเภทของการใช้ประโยชน์ที่ดิน
 - () บริเวณที่กำหนดไว้เพื่อให้ทราบว่าในแต่ละสีมีที่ดินกี่แปลง
 - () ไม่ทราบ
19. ท่านต้องการสร้างบ้านเพื่ออยู่อาศัย จะสร้างในพื้นที่สีอะไร 42.....
- () สีน้ำเงิน () สีเหลือง
 - () สีม่วง () ได้ทุกสี
 - () ไม่ทราบ
20. การใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมในผังเมืองรวมใช้แทน 43.....
- () สีน้ำเงิน () สีเหลือง
 - () สีม่วง () สีเขียว
 - () ไม่ทราบ

21. การใช้ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรมในผังเมืองรวม
ใช้แทนด้วยสีอะไร 44.....
- () สีน้ำเงิน () สีเหลือง
() สีม่วง () สีเขียว
() ไม่ทราบ
22. ถ้าบ้านพักของท่านอยู่บนที่ดินที่ถูกผังเมืองรวมกำหนดเป็นที่ดิน
ประเภทพาณิชย์กรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ท่านเข้าใจ 45.....
ว่าจะมีผลกระทบต่อท่านอย่างไร
- () จะถูกห้ามมิให้อยู่อาศัย
() จะถูกเปลี่ยนแปลงเป็นร้านค้า
() จะถูกรื้อถอนภายใน 5 ปี
() ยังคงอยู่อาศัยได้เหมือนเดิม
() ไม่ทราบ
23. ถ้าบ้านและที่ดินของท่านอยู่ในแนวถนนโครงการของ 46.....
ผังเมืองรวม ท่านเข้าใจว่า
- () บ้านของท่านจะถูกรื้อถอน
() ท่านยังคงอาศัยได้เหมือนเดิม
() บ้านของท่านจะถูกห้ามมิให้อยู่อาศัย
() ไม่ทราบ
24. ก่อนการจัดทำผังเมืองรวม ท่านเข้าใจว่า หน่วยงานที่ 47.....
วางผังจะต้องประกาศโฆษณาให้ประชาชนทราบหรือไม่ว่า
จะมีการวางผังในแผนที่ใด
- () ต้อง () ไม่ต้อง
() ไม่ทราบ

25. เมื่อจัดทำผังเมืองรวมแล้ว จะต้องมีการประชุมประชาชน
เพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือไม่ 48.....
- () ต้องจัดประชุม () ไม่ต้อง
- () ไม่ทราบ
26. ในระหว่างการจัดทำผังเมืองรวม ท่านทราบหรือไม่ว่า 49.....
- ท่านมีสิทธิในการร้องขอให้เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไข หรือ
ยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของ
ผังเมืองรวม
- () มีสิทธิ () ไม่มีสิทธิ
- () ไม่ทราบ
27. ท่านเข้าใจว่า ในระหว่างการจัดทำผังเมืองรวมประชาชน 50.....
- มีส่วนร่วมได้อย่างไร
- () เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นโดยตรงในที่ประชุม
- () ทำเป็นหนังสือแสดงความคิดเห็น
- () ให้ข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ
- () ถูกทุกข้อ
- () ไม่ทราบ

คำถามต่อไปนี้ ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย / ในช่อง
ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
28. การวางผังเมืองรวมทำให้ชุมชน ของท่านมีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย						
29. การวางผังเมืองรวมทำให้ชุมชน ของท่านมีสิ่งแวดล้อมที่ดี						
30. การวางผังเมืองรวมทำให้ชุมชน ของท่านพัฒนาในทางที่ดีขึ้น						
31. ชุมชนของท่านควรมีการควบคุม การใช้ประโยชน์ที่ดินได้แล้ว						
32. การวางผังเมืองรวมสามารถแก้ไข ปัญหาจราจร						
33. ประชาชนทุกคนควรมีสิทธิเต็มที่ใน การประกอบกิจการอะไรก็ได้ใน ที่ดินของตนเอง						

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
34. ประชาชนใน เขตผังเมืองรวมควรมี ส่วนร่วมในการวางผังเมืองรวม						
35. ก่อนจะมีการวางผังเมืองรวม ต้อง ประกาศและโฆษณาให้ประชาชน ทราบโดยทั่วกัน						
36. ชุมชนของท่านไม่จำเป็นต้องวาง ผังเมืองรวมก็ได้						
37. ชุมชนของท่านไม่ได้รับประโยชน์ อะไรเลยจากการวางผังเมืองรวม						
38. ผังเมืองรวมจะทำให้โรงงาน อุตสาหกรรมไปอยู่ที่เดียวกัน						
39. ผังเมืองรวมทำให้โรงงาน อุตสาหกรรมมาตั้งอยู่ใกล้ที่อยู่อาศัย ไม่ได้						
40. ชุมชนของท่านควรมีถนนสายใหม่						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
41. ชุมชนของท่านควรมีการขยาย ถนนให้กว้างขึ้นในบางสาย						
42. ผังเมืองรวมต้องมีผลบังคับตาม กฎหมาย						
43. ชุมชนของท่านควรมีการแบ่งการใช้ที่ดิน ออกเป็นกลุ่ม ๆ โดยให้อุตสาหกรรมไปอยู่ด้วยกัน						
44. ผังเมืองรวมในชุมชนของท่านสนอง ตอบความต้องการของท้องถิ่นได้ดี						
45. ในระหว่างการจัดทำผังเมืองรวม ผู้วางผังยังไม่ได้ข้อมูลที่ทันสมัย						
46. ในระหว่างการจัดทำผังเมืองรวม ผู้วางผังยังไม่ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง						
47. โครงการต่าง ๆ ในผังเมืองรวม ไม่สามารถทำให้เป็นจริงได้						

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
48. ผังเมืองรวมไม่สามารถห้าม กิจกรรมที่ก่อความเดือดร้อนรำคาญ ที่อยู่ใกล้บ้านของท่าน						
49. โครงการถนนสายใหม่ใน ผังเมืองรวมสามารถตัดใหม่ได้จริง						
50. โครงการขยายถนนในผังเมืองรวม สามารถขยายได้จริงตามโครงการ						
51. ผังเมืองรวมสามารถให้กิจกรรมที่ ก่อความเดือดร้อนรำคาญ หยุดการ ก่อความเดือดร้อนรำคาญได้						
52. โครงการต่าง ๆ ในผังเมืองรวม บอกไม่ได้ว่าทำได้เมื่อไร						

53. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรจากการมีการบังคับใช้ผังเมืองรวม
- () รู้สึกเห็นด้วย () รู้สึกไม่เห็นด้วย
- () ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

54. ท่านรู้สึกอย่างไรกับการประกาศใช้ผังเมืองรวม

- () รู้สึกว่าตัวเองเสียสิทธิมาก
- () รู้สึกว่าตัวเองได้ประโยชน์มาก
- () ไม่รู้สึกว่าทำอะไรเปลี่ยนแปลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทดสอบหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Measures of Reliability)

ใช้วิธีการของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สำหรับ
คำถามเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวม โดยค่าคะแนนเป็นถูกและผิด

ใช้สูตร KR - 20

$$r_{kk} = k/k-1 [1 - \sum pq/V_u]$$

เมื่อ k = จำนวนคำถามในแบบทดสอบ

p = สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ

q = 1 - p

V_u = ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมดของผู้ตอบแต่ละคน

ผู้ ตอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	รวม	(x-x) ²
1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	8.41
2	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	13	16.81
3	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	34.81
4	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	13	16.81
5	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	7	3.61
6	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	11	4.41
7	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	6	8.41
8	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	13	16.81
9	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	5	15.21
10	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	12	9.61
รวม	1	8	6	8	7	7	9	7	1	1	5	3	2	7	7	5	5	89	
p	.1	.8	.6	.8	.7	.7	.9	.7	.1	.1	.5	.3	.2	.7	.7	.5	.5		
q	.9	.2	.4	.2	.3	.3	.1	.3	.9	.9	.5	.7	.8	.3	.3	.5	.5		
pq	.09	.16	.24	.16	.21	.21	.09	.21	.09	.09	.25	.21	.16	.21	.21	.25	.25	3	

ในกรณี k = 17

$\sum pq = 3$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 $v_k = 8.41 + 16.81 + 34.81 + 16.81 + 3.61 + 8.41 + 16.81 + 15.21 + 9.61 / 10$
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\begin{aligned} &= 13.49 \\ r_{cc} &= k/k-1 [1 - \Sigma pq/v_c] \\ &= 17/16 [1-3/13.49] \\ r_{cc} &= 0.83 \end{aligned}$$

นั่นคือ แบบทดสอบนี้มีสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น = 0.83

ใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach) สำหรับคำถามทัศนคติเกี่ยวกับ
ผังเมืองรวมโดยมีค่าคะแนน 1, 2, 3, 4, 5 และ 6

ใช้สูตร ครอนบาค-อัลฟา

$$\alpha = n/n-1 [1 - \Sigma (y_i^2) / x^2]$$

เมื่อ n = จำนวนรายการคำถาม

x = ค่าความผันแปรทั้งหมด

$\Sigma (y_i^2)$ = ผลรวมของค่าความผันแปรของแต่ละรายการ

ลำดับ	ค่าสมาชิก																									รวม	(x-x) ²
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		
1	6	6	6	5	6	1	6	6	5	5	6	6	5	5	6	2	4	2	2	3	5	4	4	5	2	113	.16
2	5	6	5	4	4	1	2	5	5	5	6	6	2	6	6	5	5	3	5	3	3	5	5	5	2	109	12.96
3	5	5	5	2	4	1	4	6	6	3	2	5	5	5	5	6	2	3	2	1	1	5	3	3	2	91	466.56
4	6	6	6	6	6	3	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	5	6	6	5	5	128	237.16
5	5	5	5	5	5	1	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	2	2	5	2	5	5	5	2	109	12.96
6	6	6	6	5	6	3	5	6	6	5	5	6	6	6	5	5	6	6	6	6	2	6	6	5	5	135	501.76
7	6	6	6	5	6	2	5	5	5	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	123	108.16
8	6	6	5	5	6	1	4	6	5	3	4	5	4	5	5	5	3	1	1	3	3	4	4	3	2	99	184.96
9	5	5	4	5	2	2	5	5	5	2	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	2	5	5	5	5	109	12.96
10	6	6	6	6	4	1	6	6	5	5	6	5	5	5	5	5	5	3	3	2	2	5	3	3	2	110	6.76
รวม	56	57	54	48	49	16	48	56	52	43	46	50	47	52	52	48	44	34	35	37	30	50	46	44	32	1126	1544.4
\bar{x}																										1126	1544.4
$\sum (x-\bar{x})^2$																										26.55	154.44

จำนวน
ในพจน์ n = 25

$$= n/n-1 [1 - \sum (x-\bar{x})^2 / \sum x^2]$$

$$= 25/24 [1 - 26.55/154.44]$$

$$= 0.86$$

นั่นคือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ส่วนความเฉื่อย = 0.86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

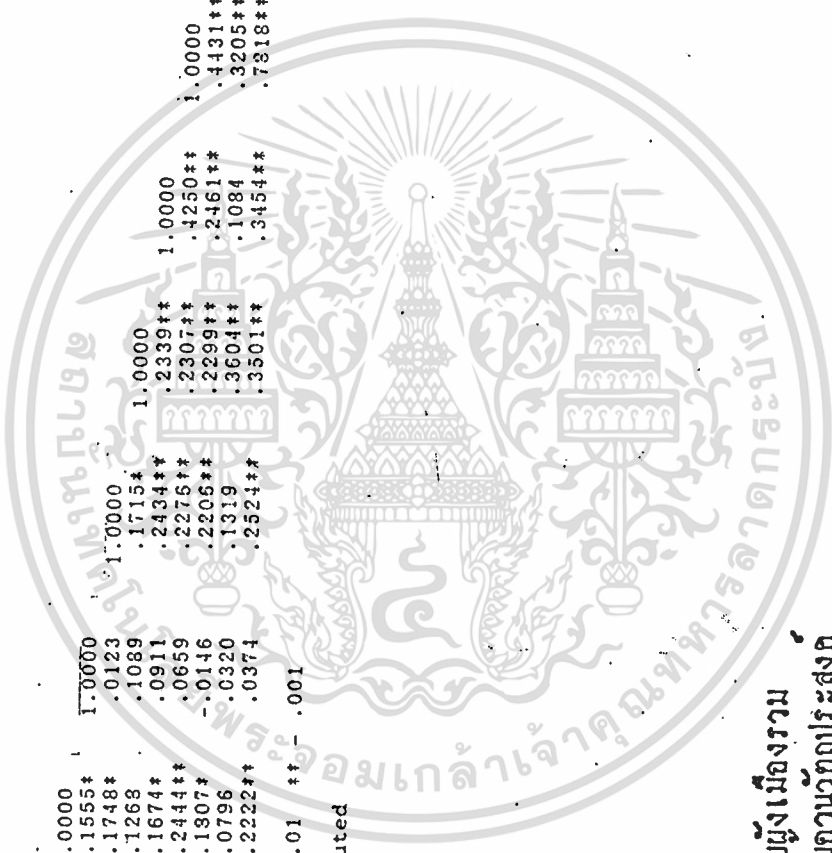
Correlations:	AGE	EDU	OCC	INC	LAND	TINF	EFF	TKN	ATIOB	ATICONT	ATIIMP	TATI
AGE	1.0000											
EDU	-.3326**	1.0000										
OCC	-.0482	-.3778**	1.0000									
INC	.2672**	.2796**	-.1425	1.0000								
LAND	-.0303	1.068	-.0299	1.0000								
TINF	-.0542	.3587**	-.1258	.1748*	1.0000							
EFF	.0304	1.150	-.1148	.1268	.1715*	1.0000						
TKN	.0973	.3285**	-.1947**	.1674*	.2434**	.2339**	1.0000					
ATIOB	.1973**	.2403**	-.2105**	.2444**	.0911	.2275**	.2307**	1.0000				
ATICONT	.0904	.0746	-.1090	.1307*	.0659	.2205**	.2299**	.4250**	1.0000			
ATIIMP	.0281	.0145	-.0800	.0796	-.0146	.1319	.3604**	.2461**	.3205**	1.0000		
TATI	.1656†	.1491	-.1763†	.2222**	.0374	.2524**	.3501**	.3454**	.7318**	.8027**	1.0000	

of cases: 288

2-tailed Signif: * - .01 ** - .001

† is printed if a coefficient cannot be computed

- โดยที่
- AGE = อายุ
 - EDU = การศึกษา
 - OCC = อาชีพ
 - INC = รายได้
 - LAND = ขนาดการถือครองที่ดิน
 - TINF = การรับข่าวสาร
 - EFF = ผลกระทบจากฝูงเมืองรวม
 - TKN = ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับฝูงเมืองรวม
 - ATIOB =ทัศนคติเกี่ยวกับฝูงเมืองรวมตามเนื้อหาสาระ
 - ATICONT =ทัศนคติเกี่ยวกับฝูงเมืองรวมตามเนื้อหาสาระ
 - ATIIMP =ทัศนคติเกี่ยวกับฝูงเมืองรวมตามการนำไปปฏิบัติ
 - TATI =ทัศนคติเกี่ยวกับฝูงเมืองรวม

ภาคผนวก ง
ตารางแจกแจงความถี่และร้อยละ
ของคะแนนความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับผังเมืองรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยงานใดเป็นผู้วางผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	208	72.2
ผู้ตอบถูก	80	27.8
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตของผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	173	60.1
ผู้ตอบถูก	115	39.9
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอยู่นอกเขตหรือในเขตของผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	173	60.1
ผู้ตอบถูก	115	39.9
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีผลบังคับตามกฎหมายของผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	148	51.4
ผู้ตอบถูก	140	48.6
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีโทษตามกฎหมายของผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	146	50.7
ผู้ตอบถูก	142	49.3
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	190	66.0
ผู้ตอบถูก	98	34.0
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการใช้ประโยชน์ที่ดิน

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	32	11.1
ผู้ตอบถูก	256	88.9
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของสีในผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	147	51.0
ผู้ตอบถูก	141	49.0
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสีเหลืองของผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	261	90.6
ผู้ตอบถูก	27	9.4
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ส่วนราชการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสีม่วงของผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	267	92.7
ผู้ตอบถูก	21	7.3
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสีเขียวของผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	177	61.5
ผู้ตอบถูก	111	38.5
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสีแดงของผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	203	70.5
ผู้ตอบถูก	85	29.5
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบจากถนนโครงการของผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	238	82.6
ผู้ตอบถูก	50	17.4
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกาศให้ประชาชนทราบก่อนการวางผัง

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	78	27.1
ผู้ตอบถูก	210	72.9
รวม	288	100.00

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	102	35.4
ผู้ตอบถูก	186	64.6
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับควรใช้วงเพื่อวัตถุประสงค์อื่นไปนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองรวมในการขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ตอบผิด	183	63.5
ผู้ตอบถูก	105	36.5
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.0
ไม่เห็นด้วย	1	.3
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	3	1.0
ค่อนข้างเห็นด้วย	24	8.3
เห็นด้วย	118	41.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	139	48.3
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมทำให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	1.4
ไม่เห็นด้วย	6	2.1
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	7	2.4
ค่อนข้างเห็นด้วย	27	9.4
เห็นด้วย	124	43.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	120	41.7
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมทำให้ชุมชนมีการพัฒนาดีขึ้น

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.0
ไม่เห็นด้วย	3	1.0
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	3	1.0
ค่อนข้างเห็นด้วย	42	14.6
เห็นด้วย	123	42.7
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	114	39.6
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.0
ไม่เห็นด้วย	15	5.2
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	8	2.8
ค่อนข้างเห็นด้วย	43	14.9
เห็นด้วย	139	48.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	80	27.8
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาราจร

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	.7
ไม่เห็นด้วย	11	3.8
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	14	4.9
ค่อนข้างเห็นด้วย	42	14.6
เห็นด้วย	125	43.4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	94	32.6
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	48	16.7
ไม่เห็นด้วย	47	16.3
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	33	11.5
ค่อนข้างเห็นด้วย	42	14.6
เห็นด้วย	70	24.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	48	16.7
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1.7
ไม่เห็นด้วย	7	2.4
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	10	3.5
ค่อนข้างเห็นด้วย	42	14.6
เห็นด้วย	148	51.4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	76	26.4
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกาศใช้ประชาชนทราบ

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	.3
ไม่เห็นด้วย	3	1.0
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	8	2.8
ค่อนข้างเห็นด้วย	22	7.6
เห็นด้วย	117	40.6
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	137	47.6
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องวางผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	11	3.8
ไม่เห็นด้วย	35	12.2
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	20	6.9
ค่อนข้างเห็นด้วย	72	25.0
เห็นด้วย	111	38.5
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	39	13.5
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ในการวางผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	16	5.6
ไม่เห็นด้วย	39	13.5
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	23	8.0
ค่อนข้างเห็นด้วย	65	22.6
เห็นด้วย	116	40.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	29	10.1
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทำให้อุตสาหกรรมไปอยู่ในที่เดียวกัน

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	13	4.5
ไม่เห็นด้วย	9	3.1
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	10	3.5
ค่อนข้างเห็นด้วย	29	10.1
เห็นด้วย	142	49.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	85	29.5
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำให้อุตสาหกรรมอยู่ใกล้ที่อยู่อาศัยไม่ได้

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8	2.8
ไม่เห็นด้วย	11	3.8
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	9	3.1
ค่อนข้างเห็นด้วย	35	12.2
เห็นด้วย	122	42.4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	103	35.8
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีถนนในชุมชนเพิ่มขึ้น

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	1.4
ไม่เห็นด้วย	19	6.6
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	15	5.2
ค่อนข้างเห็นด้วย	44	15.3
เห็นด้วย	122	42.4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	84	29.2
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการขยายถนนในบางเส้นทาง

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.0
ไม่เห็นด้วย	8	2.8
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	6	2.1
ค่อนข้างเห็นด้วย	43	14.9
เห็นด้วย	129	44.8
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	99	34.4
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีผลบังคับตามกฎหมายของผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	.7
ไม่เห็นด้วย	6	2.1
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	6	2.1
ค่อนข้างเห็นด้วย	29	10.1
เห็นด้วย	152	52.8
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	93	32.3
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำให้อุตสาหกรรมไปรวมกลุ่มในที่เดียวกัน

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	11	3.8
ไม่เห็นด้วย	26	9.0
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	6	2.1
ค่อนข้างเห็นด้วย	28	9.7
เห็นด้วย	127	44.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	90	31.3
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7	2.4
ไม่เห็นด้วย	31	10.8
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	23	8.0
ค่อนข้างเห็นด้วย	52	18.1
เห็นด้วย	133	46.2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	42	14.6
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้รับข้อมูลที่ไม่ทันสมัยในการวางผัง

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	42	14.6
ไม่เห็นด้วย	106	36.8
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	76	26.4
ค่อนข้างเห็นด้วย	30	10.4
เห็นด้วย	23	8.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	11	3.8
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้รับข้อมูลที่ไม่ว่างในการวางแผน

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	44	15.3
ไม่เห็นด้วย	104	36.1
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	75	26.0
ค่อนข้างเห็นด้วย	28	9.7
เห็นด้วย	25	8.7
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	12	4.2
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำให้โครงการต่าง ๆ เป็นจริงได้

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	37	12.8
ไม่เห็นด้วย	75	26.0
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	56	19.4
ค่อนข้างเห็นด้วย	52	18.1
เห็นด้วย	51	17.7
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	17	5.9
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่ไม่สามารถห้ามกิจกรรมที่ก่อความเดือดร้อน

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	53	18.4
ไม่เห็นด้วย	77	26.7
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	63	21.9
ค่อนข้างเห็นด้วย	29	10.1
เห็นด้วย	47	16.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	19	6.6
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำถนนโครงการให้เป็นจริงได้

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	11	3.8
ไม่เห็นด้วย	19	6.6
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	28	9.7
ค่อนข้างเห็นด้วย	92	31.9
เห็นด้วย	106	36.8
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	32	11.1
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถขยายถนนตามโครงการได้

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	10	3.5
ไม่เห็นด้วย	24	8.3
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	37	12.8
ค่อนข้างเห็นด้วย	84	29.2
เห็นด้วย	105	36.5
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	28	9.7
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำให้กิจกรรมที่ก่อความเดือดร้อนหยุดได้

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7	2.4
ไม่เห็นด้วย	21	7.3
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	29	10.1
ค่อนข้างเห็นด้วย	64	22.2
เห็นด้วย	127	44.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	40	13.9
รวม	288	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบอกไม่ได้ว่าโครงการในผังเมืองจะทำได้เมื่อไร

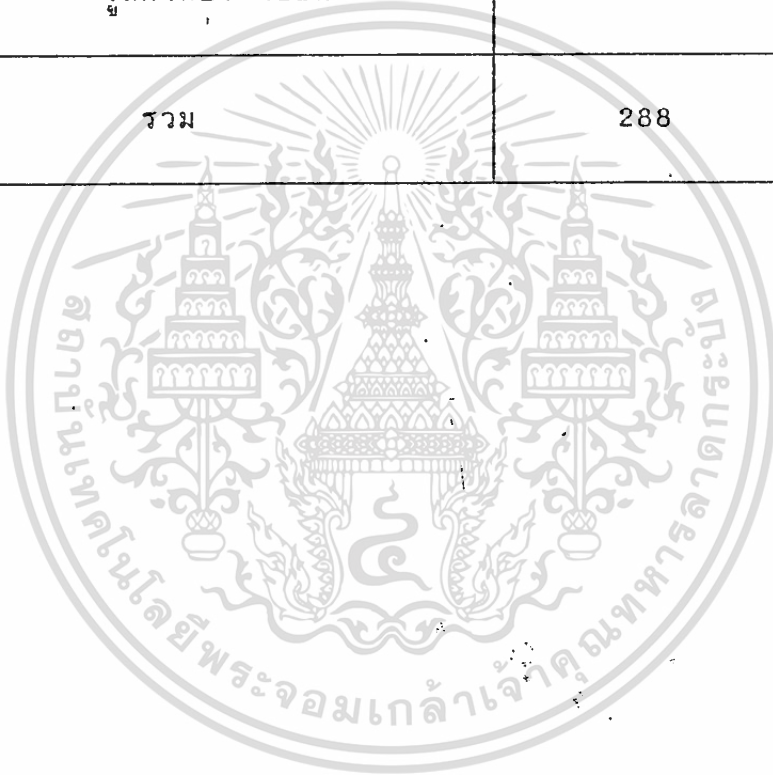
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	37	12.8
ไม่เห็นด้วย	82	28.5
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	73	25.3
ค่อนข้างเห็นด้วย	38	13.2
เห็นด้วย	44	15.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	14	4.9
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบังคับใช้ผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รู้สึกไม่เห็นด้วย	15	5.2
ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง	59	20.5
รู้สึกเห็นด้วย	214	74.3
รวม	288	100.00

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบังคับใช้ผังเมืองรวม

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รู้สึกตนเองเสียสิทธิ์	17	5.9
ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง	117	40.6
รู้สึกได้ประโยชน์	154	53.5
รวม	288	100.00

ประวัติผู้เขียน

นายพิชัย อุทัยเชษฐ์ เกิดวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2498 อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เศรษฐศาสตรบัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี พ.ศ. 2521 จากนั้นได้บรรจุเข้ารับราชการ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ผังเมือง ที่สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย และขอลาศึกษาต่อในภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ หลักสูตรการวางแผนภาค และเมืองมหานบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปี พ.ศ. 2533.

